

ספר

גם אני אודך

*

כולל בירורי הלכות ומשא ומתן בענינים
הנוגעים למעשה שקיבלתי מידידי
הג"ר משה חליוה שליט"א מח"ס ענפי משה
ושא"ס

*

חלק ל"ו

*

על שאלותי שחקרתי
בחסדו הגדול של הקב"ה
גמליאל הכהן רבינוביץ
בן אאמו"ר הגה"ח רבי אלחנן יד, שליט"א

שנת תשפ"ב לפ"ק

© כל הזכויות שמורות

הערות והארות יתקבלו בשמחה רבה
להרב גמליאל הכהן רבינוביץ

ת.ד. 539

בני ברק

טל: 052-7128536

יו"ל ע"י מכון "גם אני אודך"

உலகம் இதுவரை அறியப்படாத

הסכמת הגה"צ גאב"ד זכרון מאיר שליט"א

חיים מאיר הלוי ואזנר

רב אב"ד ור"מ

זכרון מאיר, בני ברק

בן לא"א מרן פוה"ד גאון ישראל הכ"מ ז"ל

בס"ד. יום כ"ג שבט תשע"ו

הנה כבוד הה"ג האברך שלם בדעת ובתבונה ר' גמליאל הכהן
רבינוביץ שליט"א הראה לי ספרו היקר ובו חליפת מכתבים
ותשובות נפלאות מהה"ג רבי משה חליוה שליט"א כיד ה' הטובה
עליו, בירורי שמעתתא להלכה למעשה, וכב' המחבר כבר זיכה
הרבים בספריו הקודמים, וכמעשהו בראשונות ברוב כשרון כך
מעשהו בספר הזה, ומן המעט שהצצתי לפי מסת הפנאי ראיתי
העמל והיגיעה שהושקע בכדי לכוון לאמיתה של ההלכה.

יזכה כב' המחבר להפיץ מתורתו ויראתו לכבוד ה' ולכבוד תוה"ק,
וחפץ ה' בידו יצליח בכל ימי חייו. לאורך ימים טובים, סייעתא
דשמיא, ברכה והצלחה בכל אשר יפנה לטובה.

ברוב יקר והערכה למען כבוד התורה ולומדיה

חיים מאיר הלוי ואזנר
16.7

ברכת הגה"צ רבי יודה טשזנר שליט"א

יום ב' דר"ח תמוז תשע"ו פה אופקים

מכתב ברכה

לכב' ידידי הרב משה חליוה שליט"א.

ראיתי סדרת הספרים "גם אני אודך" של תשובות מכת"ר, ומאד נהנתי מהדברים שם, ואפשר לפלפל הרבה בדבריו הנחמדים.

וכעת אסתפק בשתי הערות על תשובתך בחלק ה' של תשובות אלו "גם אני אודך" עמ' כ"ו, באם נשבר המכסה אם מברך על טבילת הסיר לבדו, ואם כשטובל הסיר עם המכסה האם מברך על טבילת כלים, שכב' כתב שמברך על טבילת הסיר לבד "על טבילת כלים", ודבריו נכונים.

ואוסיף:

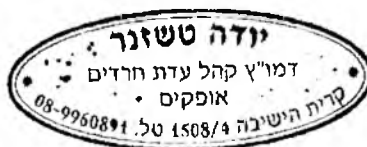
(א) ראיתי בספר טבילת כלים להגר"ץ כהן שליט"א שכותב, שאם טובל סיר עם מכסה ואין למכסה שימוש נפרד מהסיר הרי שניהם ביחד נחשבים כלי אחד ומברך "על טבילת כלי", אולם אם יש למכסה שימוש עצמי גם בלי הסיר (כמו שיש קערות מפירקס שאפשר להפוך את המכסה לבשל בו לבד או להשתמש בו להגשת האוכל וכדו') מברך "על טבילת כלים".

(ב) לאחרונה נשאלתי מאברך אחד, שנשבר לו המכסה של הסיר שלו וקנה מכסה חדש, האם צריך לטבול המכסה והאם מברך עליו. ועניתי לו שפשוט שצריך לטבול המכסה, וגם על על טבילת המכסה לבד בלי הסיר מברך "על טבילת כלי".

והנני מברך את ידידנו, שיזכה תמיד לשבת על התורה ועל העבודה במנוחת הנפש, ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, והשי"ת יצילהו מכל מכשול וטעות, ויזכהו להגדיל תורה ולהאדירה, לזכות את הרבים בספרים מועילים, לאמיתה של תורה.

בברכת התורה,

יודה טשזנר

הסכמת הגה"צ בעל "משנת יוסף" שליט"א

יוסף ליברמן

ראש ישיבת "כולל שומרי החומות"
ורב דקהל סדיגורא ירושלים ת"ו
מח"ס "משנת יוסף"
רח' אבינדב 3 ירושלים תובב"א

בס"ד, ח' אייר תשע"ו פעיה"ק ירושלים ת"ו

שמחתי לראות הספר הנכבד בשם גם אני אודך הכולל בתוכו חמישים בירורי הלכה ומשא ומתן בענינים שונים הנוגעים למעשה שכתב הרה"ג החר"ף ובקי מו"ה רבי משה חליוה שליט"א מח"ס 'ענפי משה' ושא"ס מק"ק אופקים להרה"ג המפורסם בשערי הלכה מיחוסי כהונה מו"ה גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, והם בירורי הלכה נחמדים, בטוב טעם ודעת נאמרים, וכבר איתמחו תרי גברי הרבנים החשובים השואל והמשיב הנ"ל בתורתם דמבדרן בבי מדרשא.

כבר כתבתי בכמה מקומות שהוצאת ספרים בהלכה או באגדה וכדו' הרי זה מרבה קדושה בישראל, והוא הכח הנגדי נגד הסט"א המתנכלת ללומדי ולאחלי התורה, ואשרי מי שזוכה להרבות כבוד שמים.

יהא רעוא שיפוצו מעיינותיהם חוצה, ויזכו להגדיל תורה ולהאדירה, ולהרבות תורה וקדושה בישראל, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא יחד עכב"ב הי"ו, לאורך ימים ושנים.

ובאעה"ח למען התורה הקי' ולומדיה

ברכת הגה"צ רבי שמחה הכהן קוק שליט"א אב"ד רחובות

הרב שמחה הכהן קוק
הרב הראשי ואב"ד
רחובות

ב"ה, י"ד אדר א' תשע"ו

מכתב ברכה

תיתי ליה להרה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שזכה כבר מאז לחבר ולפרסם ברבים ספר "פרדס יוסף החדש על המועדים", וכמעשהו בראשונה כך מעשהו בשניה, זכה, חקר שאלות רבות ומגוונות על ד' חלקי שו"ע, והניחן על שולחנו של הרה"ג משה חליוה שליט"א בעל מחבר ספר "ענפי משה" ועוד ספרים, ואת התשובות קיבצם וכדרם הרב רבינוביץ בכריכה נאה בשם "גם אני אודך" למען יוכלו המוני אוהבי תורה להנות מאורם של תורה זו.

חיבה מיוחדת לספר, על שבתחילת הספר העתיק פסקי הלכות מגדולי פוסקי הדור בדורנו מרן הגאון הגדול הגר"ש הלוי ואזנר זצוק"ל בעל "שבט הלוי", שזכה לקבל אישית ממרן הרב זצ"ל.

אנו מברכים את הרב חליוה שליט"א שיזכה לשבת באהלה של תורה ימים רבים וכן להרביץ תורה, ואת הרב רבינוביץ שיזכה להיות שלוהא דרחמנא בהגדלת והפצת תורה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ומתוך שפע ברכה.

בברכת התורה
ובברכת כהנים באהבה

הרב שמחה הכהן קוק

הקדמה

ישתבח הבורא ויתהלל היוצר אשר זיכני להגות בתורה הקדושה ותוך כדי לימודי בטור ושו"ע ונו"כ חנני בשאלות נחוצות ומעשיות, ולהעלותן על שולחן מלכים מאן מלכי רבנן, ותהלה לק-ל הנני זוכה לעמוד בקשר רצוף עם תלמידי חכמים וגדולי הדור שליט"א אשר משיבים על ספקותי בעין יפה.

בחיבה מיוחדת זכיתי לקבל מאות תשובות מידידי המופלג הג"ר משה חליוה שליט"א מח"ס ענפי משה ושא"ס נכבדים, תוכן רצוף אהבה, וכדי שלא למנוע טוב מבעליו אמרתי מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה והנני מדפיס כעת בס"ד חלק שלושים ושישה הכולל תשובות ובירורים בנוסף למה שזכיתי להדפיס מכבר שלושים וחמישה חלקים מתשובותיו ואי"ה עוד חזון למועד לכרכים הבאים בס"ד, ויש בזה תועלת להראות איך שבכל סעיף בשו"ע אפשר להתעמק ולחדש היכי תמצוי ונפק"מ להלכה, ולחקור בשורש טעם שבכל הלכה והלכה, וקוב"ה חדי בפלפולא דאורייתא, ותן לחכם ויחכם עוד, שיהיה לסיוע גדול לעיין בהלכה היטב, שכל איש מישראל חייב להתנהג כפי ההלכה על כל צעד ושעל בכל עת ובכל שעה.

וקראתי שם החיבור גם אני אודך כשאר החיבורים שהוצאתי לאור בס"ד משום ששמי גמליאל ואני אומר זה הפסוק בפסוקים לשמות אנשים בתהלים (ע"א, כ"ב) "גם אני אודך בכלי נבל אמתך א-לקי אזמרה לך בכנור קדוש ישראל".

וביאורו שגם אני אודה לה' על החידושים שחנני ברוב רחמי וחסדיו, וגם להודות לידידי הג"ר משה חליוה שליט"א שהקדיש מזמנו היקר לענות לי בחפץ לב על כל ספקותי.

ואסיים בתפילה "יוצרי הבינני מורשה להנחיל" שאזכה להנחיל מורשה זו תורה לדורות עולם ולהגדיל תורה ולהאדירה ויתקיים בנו מקרא שכתוב "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", אמן כן יהי רצון.

בברכת כהנים באהבה, כעתירת

גמליאל הכהן רבינוביץ

מח"ס "גם אני אודך" ו"פרדס יוסף" החדש על המועדים

אקדמות מילין

אודה ה' בכל לבב על כל טובותיו ונפלאותיו עמדי ועם כל אשר לי מידו יתברך, ועל שזיכני במתנת חנם לעמוד בשער דהאי ספרא "גם אני אודך" חלק שלושים ושישה מתשובותינו לשאלותיו היקרות דידידנו הרה"ג החו"ב צנמ"ס שלשלת היוחסין כש"ת מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש על המועדים אשר בטוב עינו נשאו ליבו להוציאו לאור עולם כשלושים וחמישה כרכי תשובותינו הקודמים אשר הו"ל בטוב טעם ודעת. ויהא רעוא קדם אבוהון דבשמיא שיזכו הוא וכל אשר באהלו להתברך בכל הברכות האמורות בתורה.

והא מילתא דפשיטא דאין לסמוך בשום פנים ואופן על תשובותינו להלכה ומכל שכן למעשה הן באשר לא זכיתי להגיע להוראה והן לצד אשר נכתבו לפום ריהטאי ולפי מיעוט שכלי וידיעותי וכאשר הארכנו בהקדמתנו לחלקים הקודמים, באופן שכל הדפסת הני תשובות הוי לפלפולא בעלמא ולהעיר לב המעיינים למישקל ולמטרי בהני שמעתתא ותרבה הדעת. ולמורי ההוראה משפט ההכרעה. ואודה לכל אשר יעמידנו בקרן אורה לאמיתה של תורה [ועיין בהקדמת שו"ת אז נדברו חלק ה', עמוד ד', ד"ה זאת, ע"ש]. ומצלאין אנן קמיי מלכא ואלהא דשמיא כי יזכנו להוסיף להגדיל תורה ולהאדירה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גואל צדק ועד בכלל.

הק' משה חליוה

מפתחות

חלק אורח חיים

- סימן א' – צבע תפיליו וראה כי צבע נמי לשיער היוצא חוץ לבית..... א
- סימן ב' – תפילין של מת ב"מ שאין מניחים אותם לענין בדיקתם..... ב
- סימן ג' – לימוד ואמירת תהילים על יד אשה שאינה לבושה בצניעות..... ג
- סימן ד' – נשיאת כפיים לפני שבירך ברכות התורה..... ד
- סימן ה' – לקיחת ס"ת המונח תוך ארון הקודש על פני המונח בקדמת ארון הקודש..... ה
- סימן ו' – הגבהת התורה בזהירות כראוי לכבודה של תורה..... ו
- סימן ז' – שתיית מיץ לימון לרפואת הגרון אם טעונה ברכה..... ח
- סימן ח' – קיבל שבת מבעו"י ונזכר שלא בירך על הט"ק שהחליף אם יברך עליה..... ט
- סימן ט' – חיתוך מפת ניילון בשבת כשרוצה לזרקו לאשפה..... י
- סימן י' – בהא דלמעלה מעשרה הוי מקום פטור..... יא
- סימן י"א – הסמכת תפילת מנחה לתפילת יו"כ"ק..... יז
- סימן י"ב – כיבוס משחקי ילדים בראש חודש..... יח
- סימן י"ג – מכירת חמץ של שאינם שומרי תומ"צ ואינם מבינים מהות המכירה..... יט
- סימן י"ד – אם יש הידור מצוה במצות נאות..... כ
- סימן ט"ו – הוצאת פתילות ישנות מכוסיות השמן להדלקת עריו"ט שחל אחר השבת..... כא
- סימן ט"ז – בענין ריקוד בשבועות..... כג
- סימן י"ז – אם מותר לנער בר מצוה הוריו וזקניו ללבוש בגדי שבת כשהבר מצוה בתשעת הימים..... כד

חלק יורה דעה

- סימן י"ח – באופן הדחת פיו אחר אכילת גבינה כשרוצה לאכול בשר..... כה
- סימן י"ט – אכילת מלפפון אי מהני לאחשובי קקינוח בין גבינה לבשר.... כו
- סימן כ' – מי שיש לו פצעים בפיו אם מותר לגרגר חלב עיזים תוך שש שעות לאכילת בשר..... כח

סימן כ"א – פלפל קלוי שנפל על חצובת הגז..... ל
 סימן כ"ב – טבילת כלי שיש עליו מדבקה לנוי..... לא
 סימן כ"ג – גילוח שער הראש בחול המועד לצורך טבילת מצוה..... לב
 סימן כ"ד – שמירת ההפרשת חלה במקפיא מכמה שבועות..... לד

חלק חושן משפט

סימן כ"ה – אודות מטפלת שלא פתחה את דלת ביתה זמן רב אם צריך לשלם לה על אותו הזמן..... לה
 סימן כ"ו – לומר שצירף את חבירו לארגון כשחבירו הצטרף מעצמו לארגון..... לו
 סימן כ"ז – אי קי"ל כהש"ך גבי שימוש בחפץ של חבירו שלא ברשות כשיודע שיתרצה בזה..... לז

שביעית

סימן כ"ח – בענין זריקת תפוחים באויר כסגולה בתפוחי שביעית..... לח

ענינים שונים

סימן כ"ט – מכתב לקובץ מנורה בדרום (גליון ל"ז) א. בגדר מצות צדקה.
 ב. מוריד הגשם בסגול או בקמץ. ג. סעודת מלו"מ ביו"ט שחל במוצ"ש. ד.
 בענין התיבה והבימה ומקם עמידת הש"ץ. ה. אי בעי דהפנים חדשות יהיו בשעת הברכות. ו. מי שמתו אחיו מחמת מילה לענין תפילין בשבת..... לט
 סימן ל' – מכתב לספר ימי שבת ומועד א. אמירת ויכולו מתוך הכתב. ב.
 לשמח אשתו בחג ע"י תיקון תכשיט שהתקלקל. ג. שתיית יין בראש השנה..... מב
 סימן ל"א – מכתב לקובץ זכור לאברהם תשפ"ב ח"א א. ע"ד הגהות מכת"י הג"ר רפאל אהרן בן שמעון זלה"ה. ב. תפילין של בני אשכנז אם כשרות לבני ספרד..... מד
 סימן ל"ב – במ"ש בברכת כהנים "וציונו לברך את עמו ישראל באהבה"..... מה
 סימן ל"ג – תפילה במקום שהתפלל בו צדיק..... מו
 סימן ל"ד – זימון כסגולה להתחתן..... מז
 סימן ל"ה – סיום מסכת אחר כמה שנים משגמר את רובה..... מח

סימן ל"ו – בענין ג"ן פרשיות..... מט

סימן ל"ז – רמז במזמור אלקים יחננו וגו' לימי הספירה..... נ

סימן ל"ח – רמז לל"ג בעומר בקרא (תהלים קי"ח כ"ד) "נגילה ונשמחה
בו"..... נא

סימן ט"ל – רמז בענין קדושה ושמירת העינים..... נב

סימן מ' – רמזים במ"ש ישמח משה במתנת חלקו לסי מסכתות הש"ס ... נג

סימן מ"א – רמז לבנין ביהמ"ק בזכות שמירת שבת כהלכתה..... נד

סימן מ"ב – מכתב לספר "אליהו הנביא אליהו התשבי אליהו הגלעדי"..... נה

סימן מ"ג – אמירת "אליהו הנביא זכור לטוב" ק"ל פעמים במוצ"ש..... נו

סימן מ"ד – מ"ט לא התרה משה רבינו ע"ה בקורח ועדתו..... נז

סימן מ"ה – ניגונים של חזן שפרק עול רח"ל..... נח

סימן מ"ו – בהא דקראוהו לרבי מאיר בשם אחרים..... נט

סימן מ"ז – בענין אם יש חילוק בין זכוית שהיתה בזמן חז"ל
לדהאידינא..... ס

סימן מ"ח – במ"ש במתני' אבות (פ"ג מי"ד) חיבה יתירה נודעת להם
וכו'..... סא

סימן מ"ט – בהא דהכלה לובשת בגדי לבן..... סב

ביאורי מקרא

סימן נ' – רמז בקרא (במדבר י"ג ב') שלח לך אנשים וגו'..... סג

סימן נ"א – בקרא (במדבר כ' י"ג) המה מי מריבה וגו'..... סד

סימן נ"ב – מכתב לספר כוננת מאז על ספר תהלים א. בקרא (תהלים כ' ז')
בגבורות ישע ימינו. ב. בקרא (תהלים כ"ב ב') רחוק מישועתי דברי שאגתי.
ג. בקרא (תהלים ל"ו ז') צדקתך כהררי א-ל..... סה

סימן נ"ג – בקרא (תהלים כ"ה י"ד) סוד הוי"ה ליראיו וגו'..... סז

סימן א'

צבע תפיליו וראה כי צבע נמי לשיער היוצא חוץ לבית

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

בעובדא דהוי במי שצבע בית תפילין של ראש דילי' ושוב נתבונן כי צבע אף למעט השער עגל שמחוץ לבית מאי יעביד.

הנה בשו"ע הל' תפילין (סעיף מ"ד) כ' וז"ל והלכה למשה מסיני שיכרוך עליה שער בהמה או חיה הטהורים וכו' ונהגו שיהיה שער זה של עגל ואם לא מצא של עגל כורך בשל פרה או של שור ורוחץ השער היטב בתחילה עד שיהא נקי, קצת שער זה צריך שיראה חוץ לבתים, ע"כ. והנה בטעמא דכריכת שער זה ע"ג הפרשיות כ' המ"ב (שם, ס"ק ר"י) דהוא שיזכור מעשה העגל ולא יחטא וגם לכפר על עוון זה, ע"ש. ועמדנו בזה בספרנו ענפי משה בהל' ועניני או"ח (הל' תפילין סימן ר"י) ואכמ"ל.

ולפום פשטי' משמע דאין לצבוע להני שערות רק לרחצם שיהיו נקיים וכמ"ש מרן ז"ל בשו"ע. ויתכן נמי לאוסופי עלה לפום הך טעמא דמייתי המ"ב שיזכור מעשה העגל ולא יחטא, ואם יצבע להני שערות תו לא מדכר ולא מידי מאחר שאין נראין כשערות דעגל וכו'. ואמנם דאינו מוכרח דמשו"ה יהיה לעיכובא.

ובספר פסקי תשובות סימן ל"ב (הערה תק"י) כ' בסו"ד וז"ל "ודע כי לכתחילה יש לשיער זה ליראות וכדמשמע בזוה"ק, ולכן יש לשים לב שלא יצבע בצבע שחור כשצובעים הבית אבל אינו לעיכובא אם נצבע לשחור". ומקורו מספר שפע קודש סדר עשיית הבתים בשם הגה"ק הדברי יציב זצוקללה"ה, ע"ש. ולכאוי' מ"ש דלכתחילה יש לשיער זה ליראות הא ע"י שצובעו נמי נראה. וצ"ל דכוונתו כדכתיבנא לעיל דיש לו ליראות כשער, וק"ל. ועכ"פ דלדינא כאמור אינו לעיכובא.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ב'

תפילין של מת ב"מ שאין מניחין אותם לענין בדיקתם

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

ע"ד השאלה בתפילין של מת ב"מ שאין מניחין אותם אם צריכים בדיקה
כשירצה ללבשם. הנה בשו"ע סי' ט"ל (סעיף י') מבואר דתפילין שהוחזקו
בכשרות אינם צריכים בדיקה לעולם ואם אינו מניחם אלא לפרקים
צריכים בדיקה פעמיים בשבוע, ע"ש. ובמ"ב (שם, סי"ק כ"ז ד"ה לפרקים) כ'
וז"ל דחיישינן שמא נתעפשו, ומהשתא אמנם אם אין מניחים לתפילין אלו
אפילו לפרקים יש לו לבדקן. אכן אפשר לייעצו דיוכל להוציא התפילין מן
הקופסא כל שלושים יום ולאוררם ויועיל שלא יצטרכו בדיקה. ועי' בס'
דעת נוטה (תפילין, תשו' תשצ"ג ותשצ"ד) מ"ש ממו"ר מרן שה"ת זצוק"ל
ע"ש ודוק למאי דקמן.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ג'

לימוד ואמירת תהלים על יד אשה שאינה לבושה בצניעות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ואתו עמו
הרה"ג מוה"ר מרדכי צבי הלוי ציון שליט"א,
שלמא רבא ונהורא מעליא,
הנני מאשר בזה קבלת ספרכם החדש "הלכות אזעקה" בו אספתם לפונדק
אחד פסקי הלכות הנוגעים לזמן מלחמה כשיש אזעקה רח"ל דבר דבור על
אופנו ויהא רעווא שיהיו הדברים להלכה ולא למעשה.
ראיתי מ"ש (עמוד קע"ה) בענין כניסה למקלט עם נשים הלבושות בחוסר
צניעות דילמד או יאמר תהלים וכיו"ב ולא יסתכל בהם. הנה יש להעיר
דלאו בכל אופן שרי למימר תהלים ודבר שבקדושה מול ערוה וכמבואר
בשו"ע או"ח שלהי סי' ע"ה ובפוסקים על אתר. ואמנם לענין הרהור בדבר
שבקדושה בכל גווני שרי וכמבואר שם ע"ש. ועיי' בפסקי תשובות (שם) פרטי
הדינים בזה, ע"ש.

והנני חותם בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן ד'

נשיאת כפיים לפני שבירך ברכות התורה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס, הנני מאשר בזה קבלת קונטרסו גם אני אודך מכתבי תורה שזכה לקבל מהגאון הגדול רבי אפרים גרינבלט זלה"ה בעמח"ס שו"ת רבבות אפרים ושא"ס, ותשוח"ח. מידי עיוני בקונטרס קחזינא לי' (מכתב ג') דכ' לו הרבבו"א וז"ל "איך יברך ברכת כהנים שהם דברי תורה לפני שמברך ברכת התורה", עכ"ל. וכפה"נ שאלו מע"כ נ"י אם יוכל הכהן לברך ברכת כהנים קודם שבירך ברכות התורה. ואמנם אפשר דהא מילתא תליא בדינא דאמירת פסוקים דרך תחנונים קודם ברכות התורה ועמ"ש מרן ז"ל והרמ"א ז"ל בשו"ע סימן מ"ד (סעיף ט') ע"ש ועי' נמי בספר פסקי תשובות ח"ב סי' קכ"ח (ס"ק ס"ה) מ"ש גבי כהן שבא לישא כפיו קודם התפילה דישתדל עכ"פ שיברך מקודם ברכות התורה, ובהערה דשם כ' דזה אינו לעיכובא וכמ"ש בשו"ע דסי' מ"ו הנ"ל וה"נ הכא דכוונתו באמירת הפסוקים אינה לשם לימוד אלא לקיים מצות השי"ת, ואיברא דציין דלמ"ש איהו גופי' לקמי' סי' תרנ"ב (ס"ק א') נכון מאד להקפיד להיות אחר ברכת התורה, ועמ"ש התם, ואכמ"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ה'

לקיחת ס"ת המונח תוך ארון הקודש על פני המונח בקדמת ארון הקודש

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי מידידנו הרה"ג ר"ש פרייזלר שליט"א במה דיש בכאן ביהכנ"ס של יוצאי תימן אשר מתקיים בו בכל יום מנין דבני אשכנז, ובני אשכנז הניחו תוך ארון הקודש של בני תימן ס"ת כמנהג בני אשכנז, ואופן הנחתו בארון הקודש הוא שיש בעומק הארון קודש מקום הינוח פנימי בפני עצמו, ונמצא דבעת שבא להוציא הס"ת לקריאה בו הרי הוא עובר על פני ספרי התורה אשר נכתבו כמנהג בני תימן המונחים בקדמת ארון הקודש, דמהשתא יל"ע אם אין בהא משום אין מעבירין על המצוות.

ונומייתי לו דלכאוי' כיון דלכתחילה יש לבני אשכנז לקרוא בס"ת הכתוב כמנהגם אכתי שפיר שרי להעביר עה"מ משום הא (ואיני נכנס בזה להנידון גבי קריאה בס"ת הכתוב בכתב תימני שהאריכו בזה הפוסקים, ועי' בפסק"ת ח"ב סי' קמ"ג (ס"ק ט"ו) ע"ש).

והעירני חד מן חבריא החפץ בעילום שמו שליט"א דיש לומר דל"ש בזה אין מעבירין עה"מ עפימ"ש בשערי תשובה סי' כ"ה (ס"ק ב') גבי מי שמונח בכיסו טלית של חול ותפילין וטלית של שבת היה למעלה מכל אם יכול להעביר על של שבת וליקח של חול, דהמהר"י מולכו ז"ל מייתי מתו' דיומא (דף ל"ג) דל"ש אין מעבירין וכו' אלא כי בעי למעבד תרוויהו, ושוב מדחי להא. והברכ"י גופא יליף מדברי המג"א דהתם דבאופן הנ"ל מצי להעביר על של שבת וליקח של חול, ע"ש. ולפייז יל"ד נמי למאי דקמן.

ותו די"ל דמאן מפס דניח"ל לבני תימן שיקראו בס"ת שלהם בכל שבוע ואע"ג דניח"ל לאיניש דלתעביד מצוה בממוני' הנה אפשר דל"ש זה כאשר יש לו משלו ובא להשתמש בשל חברו דכה"ג יתכן דלא ניח"ל לאיניש שישתמשו בשלו, וביותר בס"ת שנצרך זהירות רבה להשתמש בו ועי' בשו"ע פו' או"ח (סי' י"ד) ואכמ"ל.

כל זה כתבתי לפום ריהטא ומקופיא בעלמא, ולמעשה יש לדון בכל זה טובא.

בכל חותמי ברכה

הק' משה חליוה

סימן ו'

הגבהת התורה בזהירות כראוי לכבודה של תורה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בעובדא דהוי בפלוני שהגביה את הספר תורה ולהראות כוחו וגבורתו העלה
והוריד את הס"ת בחזקה באופן שהציבור שהיו שם נמס ליבם בקרבם
שמא יפול הס"ת ח"ו וגערו בו, ושואלים אם כדין עשו. הנה בלתי ספק אשר
עשו כהוגן, לאשר יש בדבר זה כבזיון הספר תורה ח"ו אשר יש להגביהו
בכל הזהירות לכבודה של תורה, ואופן ההגבהה כדת של תורה ע"י בשו"ע
דסי' קל"ד (סעיף ב') ובנו"כ דשם, ומכאן ואילך חושבנא טבא שיזהרו ליתן
ההגבהה לנזהרים בכבודה של תורה, ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ז'

שתיית מיץ לימון לרפואת הגרון אם טעונה ברכה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

ע"ד השאלה באשה שיש לה כאב בגרונה ועבור כן רצונה לסחוט לימון לתוך פיה ולשתות מימיו להקל על מכאוביה אם יש לה לברך עלה. הנה עפ"י המבואר בשו"ע ופ"י ישנם שלשה חילוקים באוכל לימון. א. כשאוכלו להנאתו מברך עליו בורא פרי העץ. ב. כשאוכלו ע"י הדחק מברך שהכל. ג. כשאינו נהנה הימנו כלל ומצטער הימנו אינו מברך עליו כלל. והנה בשו"ע סי' ר"ד (סעיף ח') כתב דכל האכלין והמשקין שאדם אוכל ושותה לרפואה אם טעמם טוב והחיד נהנה מהם מברך עליהם תחילה וסוף. ועי' במ"ב (שם, ס"ק מ"ג) ע"ש היטב.

ובמאי דקמן הנה נסתעפו הפוסקים לדון יש לברך על מימיו דהלימון בופה"ע או שהכל (וטעם הסוברים דמברך בופה"ע מאחר שכולו עומד לסחיטה וזהו צורת אכילתו ובדעת המצדדים לברך שהכל היינו טעמא שאינו עומד לשתייה בפני עצמו רק לטיבול וכה"ג) וכמדוי' במציאות רובא דעלמא אין שתיית הלימון נוחה להם ואין נהנים מיני', דעל כן יש לצדד דעדיפא שתברך שהכל על דבר אחר ותפטור למיץ הלימון, ואם אמנם נהנית משתייתו תברך שהכל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ח'

קיבל שבת מבעו"י ונזכר שלא בירך על הט"ק שהחליף אם יברך עליה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

הנני מאשר בזה קבלת קונטרס ירים אביון האוצר בקרבו תשובות ממו"ר מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל אשר השיב להרה"ג ר"י כהן שליט"א, ותשוח"ח.

מידי עיוני בקונטרס ראיתי (עמוד ז') דשאל למו"ר מרן זצוק"ל במי שהחליף ט"ק לכבוד שבת קודש ונזכר שלא בירך עליה עד אחר שקיבל עליו שבת קודם השקיעה אם חשיב לילה לענין זה ואין לברך והשיבו "כמדומה שלא יברך", עכ"ל.

הנה עי' בספר דעת נוטה הלי' ציצית (תשובה ש"מ) דהשיב בזה מו"ר מרן זצוק"ל וז"ל "כמדומה שלא יברך דמחזי כתרתי דסתריי ועי' במקורות וביאורים שם מאי דהאריכו בזה טובא.

ועי' נמי בספר ימי שבת ומועד (עמוד תע"ז) דהביא דשאל למו"ר מרן זצוק"ל גבי מי שקיבל עליו יו"ט של יוה"כ מבעוד יום ועדיין לא נתעטף בטלית (ועדיין יום) אם יכול לברך על הטלית או"ד כיון דקיבל עליו קדושת יוה"כ לא יברך והשיבו "לכאורה לא יברך", ע"ש.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ט'

חיתוך מפת ניילון בשבת כשרוצה לזרקו לאשפה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

עוררני ידידנו הרה"ג רי"ז רוזנבלט שליט"א בעובדא דהוי בשבת חתן שרצו לאסוף את מפת הניילון עם שיורי המאכלים והכלים ולזרקו לאשפה ודא עקא שלצד שהיתה המפה גדולה מאד לא הצליחו להכניסה באופן זה לשקית האשפה ונסתפקו אם מותר לחותכה באמצעה או דאסור.

והראתי דבספר פסקי תשובות בהל' שבת הנדמ"ח סי' ש"מ (ס"ק ל"ו) כתב בתו"ד דמפת ניילון שעל השולחן כאשר אין ביכולתו לסלקה מע"ג השולחן עקב הנרות אשר עליה אא"כ יקרענה בסמוך למקום הנרות דיש לאסור זאת ומה"ט דנהנה מקריעה זו, באשר על ידה ביכולתו לתפוס עתה את המפה עם כל הפסולת שבה ולזרקה לאשפה ורק ע"י נכרי אפשר להקל, וע"ש בזה. ולכאוי"ה במאי דקמן שיש לאסור הדבר, ואע"פ דבמאי דקמן הא מיהא יוכל להרים כל המפה כולה ולזרקה לאשפה (אף בלא להכניסה לשקית האשפה) מ"מ כיון דסו"ס קעביד זה בכוונה מכוונת לשם קריעה וניח"ל בהא דעל כן נראה כאמור דאסור.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י'

בהא דלמעלה מעשרה ברה"ר הוי ליה מקום פטור

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

במ"ש השו"ע סי' שמ"ה (סעיף י"ב) רשות הרבים אינה תופסת אלא עד עשרה אבל למעלה מעשרה הוי מקום פטור, ע"כ. מאי טעמא דמעל עשרה הו"ל מקום פטור.

הנה הלבוש (שם) כתב "רה"ר אינה תופסת אלא עד עשרה אבל למעלה מעשרה הוי מקום פטור וכו' וכו' וכולהו שיעורא דאורייתא הלכתא למשה מסיני אגמרינן", ע"ש. ומבואר דס"ל דהוא הללממ"ס.

אכן יל"ד אם יש מקום לומר סברא בהא דעד עשרה דרך בני"א להשתמש בו וכפי שמצוי שנושאים שקיות וכל כיוצא בזה עד עשרה ולא טפי מינה, ואף דמשכח"ל אנשים הגבוהים דמשתמשים בגובה טפי מ"מ נקטו השיעור הממוצע, והא דישי הנושאים ע"ג ראשם או בכתפם משאות מ"מ י"ל דלא חשיב שימוש בעצם הרשות אלא בגופם. ועי' מ"ש הריטב"א ז"ל בעירובין (ל"ג א' סוד"ה והא) ויש להאריך בכל זה ע"ש.

מיהא בספר אילת השחר עמ"ס שבת (ז' ע"א ד"ה רש"י ד"ה חייב) כ' וז"ל רש"י ד"ה חייב ואי למעלה מ"י הוא מקום דלא שלטי ביה רבים הוי אורא בעלמא מקום פטור, משמע מרש"י שבא ליתן טעם למה למעלה מ"י הוי מקום פטור הוא, ולזה פירש דלמעלה מ"י לא שלטי ביה רבים, וצ"ב מ"ט לא שלטי ביה רבים הא סתם אדם גבוה הרבה יותר מ"י טפחים ושפיר משתמש למעלה מ"י, ואי ס"ל לרש"י דצריך שיהיו מכתפין שם א"כ למעלה מט' משהו ג"כ אין מכתפין כמבואר ברש"י (דף ח' ע"א) וליהוי מקום פטור מגובה ט' ומשהו, עכ"ל, וע"ש, ויל"ד בזה למאי דכתיבנא.

והנה בספר קרית ספר להמבי"ט ז"ל הלי' שבת (פרק י"ד) כ' בתו"ד מש"ס בבלי וירוש' מכ"מ בזה והדר כתב אור רשות היחיד כרשות היחיד עד לרקיע כיון שכמה דבעי לאגבוהי מחיצות מגביה אפילו לא הגביהן הוי אורו רשות היחיד, אבל אור רשות הרבים עד עשרה לבד כיון דאי בעי לעשות רשות היחיד גובה עשרה תוך רשות הרבים מצי עביד הוה ליה רשות הרבים אין אורו תופס למעלה מעשרה וכו' ע"ש בכ"ד. ונראה בבאור דבריו דמהא

דכל מציאות רה"י ברה"ר הוי בגוונא דמעשרה ולמעלה שמעינן דעד עשרה ברה"ר הו"ל רה"ר ותו לא.

ועי' נמי בערוך השלחן סי' שמ"ה (ס"ק ל"ה) דכ' וז"ל אויר רה"ר אינו תופס אלא עד י' טפחים בגובה אבל למעלה מי' הוי מקום פטור ולא דמי לרה"י שעולה עד לרקיע וזהו הלכה למשה מסיני, וגם טעם יש בדבר דרשות היחיד השייך להיחיד הוא מושל בו גם למעלה ויכול לבנות למעלה מי' ולעשות כל חפצו אבל רשות הרבים אין הרבים שולטין שם רק למטה לילך ולהניח שם חפציו לשעה אבל למעלה אין להם שליטה לבנות ולתקן ולכן אין שם רה"ר שולט רק כפי שיעור מחיצה שהוא י' טפחים, עכ"ל וע"ש בכל דבריו.

ובספר תפארת תורה להגרש"ד פינקוס זלה"ה (קונטרס יציאות השבת סימן ד' ס"ק א') כתב לחלק בתו"ד דכל ההלכה של רה"י הוא חפצא של רשות אבל כל מציאותו של רה"ר אינו תורת רשות אלא מציאות מקום של שימוש הרבים ועל כן חלוקים הם נמי בגדר אויר, דאורא דרה"י עולה עד לרקיע משא"כ אורא דרה"ר דהוי עד עשרה, שאין רבים שולטים למעלה מעשרה וע"ש היטב. וידידנו הרה"ג ר"ד ביטון שליט"א ביאר בהא דר"ל דרה"י הוי רשות מצד עצמו מה"ט דמוקף מחיצות ולא תליא באם ישתמש בו או לא. משא"כ רה"ר דתליא באינשי ובהשתמשותם ובלעדיהם ל"ה זה רה"ר (וכגון להשי' דבעינן ס' ריבוא וכו') ודוק היטב. ואולי י"ל נמי דרשות עניינו שימוש בלי הגבלה, דעל כן רה"י הו"ל בגדר דרשות ומשא"כ רה"ר דל"ה רשות גמורה לבני רה"ר ליעביד שם ככל חפצם, ואכמ"ל.

בברכה וביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

נספח להנ"ל מהגרמ"נ ריין שליט"א

אחר שכתבתי כל הנ"ל הראני הגרמ"נ ריין שליט"א בעמח"ס משנת רבית ושא"ס מה שכתב בהא בכתביו ולשלימות היריעה הנני מביא בזה לדבריו וז"ל.

קיי"ל דרה"ר אינה אלא עד י' ומי' ולמעלה הוי מקום פטור. ורש"י בסוגיין ז ע"א ד"ה חייב כתב דהמקור לדין זה הוא ממתניתין לקמן ק ע"א דתנן הזורק ד"א בכותל למעלה מי' טפחים כזורק באויר.

והפנ"י לעיל ד ע"ב (ד"ה אמנם) כתב דהוא מסברא וז"ל, דהא דלמעלה מי' ברה"ה מקום פטור היינו משום דאין דרך רבים להשתמש למעלה מי' דרך הליכתן, דרוב תשמישי בני אדם ברה"ר למטה מי' עכ"ל.

והנה טעם זה שכתב הפנ"י שייך גם בפחות מי', דאם אין רבים משתמשים במקום מאיזה טעם כמו קרן זוית, בין העמודים ואיצטבא שאין בהם ד', משו"כ הו"ל מקום פטור. אמנם ברש"י כאן ולקמן צב ע"א משמע דמה שאין רה"ר למעלה מי' הוא מגדרי רה"ר שאינה עולה למעלה מי', ולא משום שיש סיבה לפטור למעלה מי'.

והקרית ספר על הרמב"ם פ"ד מהל' שבת ביאר הענין באופן אחר וז"ל, אויר רה"י עד לרקיע כיון דכמה דבעי לאגבוהי מחיצות מגביה, אפילו לא הגביהן הוי אוירו רה"י. אבל אויר רה"ר עד י' לבד, כיון דאי בעי לעשות רה"י גובה י' תוך רה"ר מצי עביד, הו"ל רה"ר אין אוירו תופס יותר מי' ולמעלה עכ"ל.

וזה תימה, דמאי דקיי"ל דרה"ר אינה אלא עד י' הוא דין מפורש במשניות כנ"ל. אבל הדין דרשות היחיד עולה עד לרקיע אינו אלא מימרא דרב חסדא. ובפירוש הר"ח לקמן ח ע"א משמע דמעיקרא ס"ד דרבי ורבנן פליגי על דין זה דרה"י עולה עד לרקיע, ומבואר מזה דבאמת הוא חידוש של רב חסדא. וא"כ ל"ש לתלות ביאור הדין דרה"ר אינה אלא עד י', שהוא קדום ומפורש ומוסכם לכל, בדין רה"י עולה עד לרקיע שאינו מפורש אלא בדברי רב חסדא, ואפשר שאינו מוסכם לכו"ע כדחזינן מדברי ר"ח.

והערוך השולחן מבאר החילוק בין אויר רה"י לאויר רה"ר באופן אחר וז"ל, דרשות השייך ליחיד הוא מושל בו גם למעלה ויכול לבנות למעלה מי' ולעשות כל חפצו. אבל רה"ר אין הרבים שולטים שם רק למטה לילך

ולהניח שם חפציו לשעה, אבל למעלה אין להם שליטה לבנות ולתקן. ולכן אין שם רה"ר שולט רק כפי שיעור מחיצה שהוא י' טפחים עכ"ל. ותחילת דבריו בטעמא דרה"י עולה עד לרקיע נראה כדברי הקרית ספר. אבל מש"כ בטעמא דרה"ר אינה אלא עד י', כמדומה שיצא לו טעם זה ממש"כ רש"י בסוגיין ז"ל, ואי למעלה מי' הוא דלא שלטי ביה רבים הוי אורא בעלמא מקום פטור כדתנן למעלה מי' טפחים כזורק באויר ופטור עכ"ל. דהוא מפרש לא שלטי ביה רבים שאין להם רשות לבנות ברה"ר למעלה מי'.

וגי' צ"ע, דאם מיירי בכל אחד מבני רה"ר בתורת יחיד, הרי אין לו רשות כלל אפילו להניח אבנים ברה"ר אפילו למטה מי' ואעפ"כ חשיב רה"ר (ומש"כ הקרית ספר דאי בעי לעשות רה"י גובה י' תוך רה"ר מצי עביד, ר"ל דאהנו מעשיו וחשיב רה"י לענין שבת, אבל לא דשרי לעשות כן). ואם מיירי בדבר שהרבים בונים לצרכם ברה"ר, למה אין להם רשות לבנות אפילו יותר מי'. וגם מה שהוא תולה גדר רה"ר באם יש רשות לבנות צ"ע, דבכל דוכתא תלינן ליה בתשמיש דרבים.

ולענ"ד מש"כ רש"י דלא שלטי ביה רבים, אין כוונתו דאין לרבים שליטה להשתמש בו למעלה מי', דא"כ הו"ל למנקט לא משתמשי בה רבים כדנקטינן בכל דוכתא. אלא כוונתו דלא שלטה בה רשות הרבים, כיון דרה"ר אינה אלא עד י'. והראיה לזה דלקמן בסה"ע בעי הגמ' לפרש דברי שמואל דה"ק דאין רה"י למעלה מי', ופריך עלה מרב חסדא דרה"י עולה עד לרקיע. ופירש רש"י ההו"א ז"ל, אילימא דאין רה"י שולטת בחצר באויר למטלה מי' וכו' עכ"ל. הרי שמפרש שם דהכוונה שאין הרשות שולטת למעלה מי' וה"נ יש לפרשו לענין רה"ר.

והלבוש בסימן שמ"ה כתב דמה שאין רה"ר למעלה מי' הוא מהלמ"מ. ובפשטות כוונתו להא דאיתא בסוכה ד' ע"ב לגבי סוכה שאינה גבוהה י' טפחים דפרכין מנלן ואיכא דילפי לה התם מארון, ואיכא דילפי לה מכרובים שעשה שלמה. ופריך עלה הניחא לר"מ דאמר כל האמות היו בינוניות אלא לרבי יהודה וכו' מאי איכא למימר. ומשני אלא לרבי יהודה הלכתא גמירי לה, דאמר ר"ח בר אשי אמר רב שיעורין חציצין ומחיצין הלמ"מ. ובאמת התוס' שם כתבו ז"ל, והא דבעינן נמי גבי שבת מחיצה עשרה מהכא ילפינן עכ"ל אלא שגי' תימה, דהא אנן קי"ל כר"מ כדפסק הרמב"ם (פ"ב מהל' בית הבחירה הל' ו', ופ"ה מהל' תמידין ומוספין הל'

ט', ובכס"מ שם כתב דאע"ג דר"מ ור"י הלכה כר"י, שאני הכא דאבא שאול במנחות פ"א מ"ה ס"ל כר"מ) וא"כ מארון או מכרובים ילפינן לה, ולא מהלמ"מ.

ונלענ"ד ליישב דבריו, דהנה לכאורה קשה דמנליה דהילפותא מארון או כרובים הוי ללמד דאין רה"ר למעלה מי', הא אפשר לומר דבא ללמד על גובה מחיצת רה"י דבעי י'. וכן משמע מלשון התוס' הנ"ל, וגם מלשון רב דקרי להלמ"מ מחיצין משמע כן. אמנם לכשנדקדק בילפותא עכצ"ל דהוי לענין רה"ר, דהא בין גבי ארון בין לגבי כרובים שעשה שלמה מיירי בדליכא מחיצה, ולא ילפינן אלא דחלל י' יש לו חשיבות. וברה"י הרי בעינן מחיצות, ועכצ"ל דהילפותא הוי לענין רשות הרבים.

ומאידך היא גופא קשיא. דהתינח אם הוה מיירי בדאיכא מחיצות אז שפיר היה אפשר ללמוד מחיצות שבת ממחיצות דענין אחר. אבל כיון דמיירי בחלל גרידא, היכי ילפינן מהכא לחלל רשות הרבים דהוי עד י', דהתם לא מיירי כלל בדין רה"ר ולא לענין שבת, ומה"ת שנאמר דחלל רה"ר מוגבל עד גובה מסויים.

וי"ל דמזה הכריח הלבוש דאפילו לר"מ דילפינן מארון או מכרובים שעשה שלמה דלחלל י' יש חשיבות מקום, מ"מ אי"ז אלא לענין שיעור החלל, אבל אכתי בעינן להלמ"מ לגלות שלימוד זה נכון לענין רה"ר. דמהלמ"מ קיבלנו שיש גבול לגובה רה"ר, ומהתם ילפינן דהגבול הוא י' טפחים.

ומה שאמרו בגמ' סוכה ו ע"ב דלר"מ איצטריך הלמ"מ דמחיצין לגוד ולבוד ודופן עקומה, ולא אמרו דאיצטריך ללמד שרה"ר יש לה גבול בגובהה. י"ל דהיינו משום דאי"ז עיקר ההלמ"מ, דמדקרי לה מחיצין עכצ"ל דעיקרה מיירי במחיצות, וכדמסיק שם לענין גוד ולבוד ודופן עקומה.

ומה שזה נקרא הלמ"מ דמחיצין ולא דשיעורין אע"פ שזהו שיעור, יעויין רש"י שם ה ע"ב שכתב בהדיא דלר"י ההלמ"מ דמחיצין היא לשיעור מחיצה. וי"ל דהיינו משום שבלאו הכי נאמרו עוד הלמ"מ במחיצין כנ"ל ושיעור זה נאמר עמהם ולא עם שאר שיעורין.

עוד יתכן לומר דשם שיעור שייך רק בדבר שאף בפחות משהשיעור שמו עליו כגון כזית חלב או שופר קטן מכדי שיראה וכדומה. והכא בפחות מי' ל"ח מחיצה כלל, ולכן אי"ז ה' דשיעורין אלא דמחיצין (ומיהו למ"ד ח"ש מותר מה"ת לכאורה ה"נ בשאר איסורין ליתא לשם האיסור כשאין בו כשיעור).

ומהא דאיתא לקמן צב ע"א דהמוציא משוי למעלה מי' טפחים חייב, וילפינן לה ממשא בני קהת. מוכח דגדר חידוש ההלמ"מ אינו שלא שייך רה"ר למעלה מי', דהא במשוי שפיר הוי רה"ר אף למעלה מי'. אלא חידוש ההלמ"מ הוא שההלכה מגבילה אותה עד י'. ולכן במשא בני קהת שהתורה גילתה לנו שחייב, שפיר שולטת רה"ר גם למעלה מי'.

והשתא י"ל דמה שמחדש רב חסדא שרה"י עולה עד לרקיע, הוא משום דס"ל שלגבי רה"י לא קבלנו מהלמ"מ שיש הגבלה לגובהה. ואפילו ברה"ר מה שאינה למעלה מי' אי"ז מחמת חסרון שאינה יכולה לשלוט למעלה מי', אלא שהתורה הגבילה את שליטתה, כדילפינן ממשא בני קהת.

ובזה מיושב משה"ק הפנ"י בסוגיין היכי ס"ד לומר דכרמלית הוי אף למעלה מי', דמה"ת נחמיר בכרמלית שאינה אלא רה"ר מדרבנן, יותר מרה"ר דאורייתא שאינה למעלה מי'. דהא חזינן דשפיר משכח"ל רה"ר למעלה מי' גם מדאורייתא במוציא משוי דילפינן ליה מבני קהת ואפילו שלא במשוי, לולי ההלמ"מ שבאה להגביל רה"ר דאינה למעלה מי', היה שייך שפיר שם רה"ר למעלה מי'. וא"כ בכרמלית דליכא הלמ"מ שפיר י"ל דשייך בה שם רה"ר למעלה מי', עכ"ל דהגרמ"נ שליט"א.

סימן י"א

הסמכת תפילת מנחה לתפילת יוכ"ק

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי מידידנו הרה"ג רא"ד שליט"א במי שנוהג לומר בכל ערב ראש
חודש תפילת יום כיפור קטן והנה בד"כ מסמיכים תפילת מנחה לתפילת
יוכ"ק ואיברא דאתרמי ליה שאינו יכול להסמיכם אם יש מניעה לומר
תפילת יוכ"ק עם הציבור ואחר איזה שעות יתפלל תפילת מנחה ואמרתי
דלכאוו' אינו לעיכובא ושפיר יוכל ליעביד הכי.

וע"ע בספרנו ענפי משה בהלכות ועיני ראש חודש (סימן ו') שעמדנו בענין
זמן תפילת יוכ"ק ע"ש ועיין נמי בספר מנהגי מהרי"צ הלוי (פ"א, ס"ד,
בדינרי זהב ס"ק י') ציונים רבים למנהג אמירת יוכ"ק ע"ש באורך.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ב

כיבוס משחקי ילדים בראש חודש

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי מידידנו הרה"ג רא"ק שליט"א ע"ד אי שרי לכבס במכונת כביסה
בראש חודש משחקי ילדים. והשבתי דבפשיטות אין בהא בית מיחוש
ומישרא שרי, והו"ל כהדחת כלים וכה"ג, אכן אם המדובר במשחקי בד
אפשר דדמי לכביסה דעלמא ויש להמנע מזה, ואכמ"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ג

מכירת חמץ של שאינם שומרי תומ"צ ואינם מבינים מהות המכירה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בקובץ ההיכל (כרך א', עמוד מ"ה) הובא דנשאל הגאון רבי דוד צבי אורדנטליך זלה"ה ראב"ד ביתר עילית אם אפשר למכור חמץ עבור אנשים שאינם שומרים תומ"צ, והשיב "אנשים שאינם שומרים תומ"צ ואינם מבינים מהי מכירת חמץ וסבורים שהיא כמין טקס דתי אינני מרשה להם למכור את החמץ במכירה שאני עורך בביתר", ע"ש. ויש לעיין בזה אם כל דאמנם אינם אוכלים חמץ בפסח ואך שאינם יודעים מענין מכירת חמץ דהא מיהא עדיפא דימכרו חמצם להצילם ממכשול דחמץ בפסח רח"ל, ותו דהא בכל אופן אפשר להסביר להם על רגל אחת עיקר המכוון במכירת חמץ. ועי' נמי בספר פסקי תשובות סי' תמ"ח (ס"ק כ"א) מ"ש איזה אופנים במכירת חמץ של חילוניים אשר נידון דידן כמדו' עדיפא מהתם ע"ש ויל"ד בכל זה, ומסתמא יש בזה בספרי דרבנן וכעת לא נתנני הזמן לעיין ועוד חזון למועד בלי"נ אי"ה.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ד

אם יש הידור מצוה במצות נאות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני פסח (סימן קכ"ו) הבאנו מ"ש המ"ב סי'
תנ"ג (ס"ק ב') גבי עשיית המצה מחטים "משום שהוא חביב לאדם ביותר
ואיכא הידור מצוה" ע"ש. ונו"נ גבי אי איכא במצה משום הידור מצוה
שתהא נאה, ע"ש.

והן עתה מצאתי בס"ד בספר אחרון לדור דעה על הגאון החסיד רבי משולם
דוד הלוי סאלאוויציק זצוק"ל (עמוד תל"ו) דכ' דהקפיד בערבי פסחים
לברור את המצות הנאות מבין המצות לקיים בהם המצוה בליל הסדר
משום נוי מצוה, ע"ש. ודוק היטב למש"כ בספרנו הנ"ל, ע"ש.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ט"ו

הוצאת פתילות ישנות מכוסיות השמן להדלקת עריו"ט שחל אחר השבת

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי מידידנו הרה"ג ר"י מדלסי שליט"א ע"ד יו"ט שחל אחר השבת אם מותר להוציא ביו"ט מותר הפתילות מן כוסיות השמן (שדלקו לכבוד שבת) ע"מ להניח בהם פתילות חדשות להדלקת נרות יו"ט. ואמרתי דלכאוי' יש לדון בזה מצד מוקצה ובאמת דראיתי משכבר הימים דיש שנהגו בערש"ק בנרות שמן זית ובעריו"ט בנרות שעוה לצד חשש מוקצה וכנ"ל.

ועיינתי עם ידידנו הנ"ל בספרן של צדיקים ומצאנו בספר מאורי אש למרן הגרשז"א זלה"ה (די"ח ע"ב מדפי הספר) דמייתי מהגר"ד וייספיש זלה"ה דקאמר דאם חל יו"ט לאחר השבת או ביום שני של ר"ה שמדליקין את הנרות ביו"ט דיש להזהר שלא להוציא בידיים את הפתילות הכבויות שנשתתירו בנר כדי להשים במקומם פתילות אחרות, משום דהפתילה כבויה שלנו לא חזיא למידי הוי מוקצה גמור כמו צרורות ואבנים ולא שרי לטלטלן אף לצורך מקומן כי אם מן הצד או ע"י טלטול בדבר אחר כיון דהוי לצורך דבר המותר, ע"ש. ואיברא דמרן הגרשז"א ז"ל גופי' כתב עלה דמפני שראה שגם המדקדקים אינם זהירים בזה על כן אמר דיש להם ע"מ לסמוך וכו' וע"ש בטעמי', ובמילואים על הגליון שם קמציין מרן הגרשז"א ז"ל "שוב ראיתי בהגהות הגרע"א ז"ל סוף סימן ת"ק (צ"ל תק"א) שכתב בפירוש דמותר עיי"ש", עכ"ל, וע"ש.

ובספר שמירת שבת כהלכתה הנדמ"ח (פ"ג סכ"ג) כי וז"ל פתילה בנר שמן שאינה ראויה עוד לשימוש מותר להוציאה ביו"ט ולהחליפה בחדשה, ובהערות (שם ס"ק פ"ז) קמציין למ"ש הגרעק"א ז"ל סו"ס תק"א ומ"ב סי' תק"א (סוס"ק ל"ד) וס' מאורי אש הנ"ל וקמוסיף וז"ל ושמעתי מהגרש"ז אויערבאך זצ"ל דמה שהרע"א מתיר הוא משום דריבוי אור חשיב ממש כאו"נ דמותר גם לב"ש דלא ס"ל הכלל של מתוך ולכן מותר לטלטל מוקצה עבור כך. אולם כשהבית מלא אורה ומדליקין נרות רק משום כבוד יו"ט אפשר דאסור כי אין זה ממש או"נ דלא שרי אלא משום מתוך ולכן אפשר דאסור לטלטל הפתילה שאינה ראויה לכלום וכו' וע"ש בכ"ד. ועפ"ז יל"ע

נמי במאי דכתב בששכה"ל הדין להתירא. ועיי' נמי בספר ארחות שבת ח"ב
פ"ט הערה רפ"ו, ע"ש היטב.
ולפום האי חששא דמרן הגרשז"א ז"ל גופי' לכאוי' יש ליעבד כמבואר בספר
מאורי אש משמי' דהגר"ד וייספיש זלה"ה, ויש לעיין בזה.

בכל חותמי ברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן ט"ז

בענין ריקוד בשבועות

כבוד הרה"ג מוה"ר שמואל כהן שליט"א בעמח"ס רבים ויקרים בעיה"ק ירושלים תובב"א,

שלמא רבא ונהורא מעליא,

הנני מאשר בזה קבלת קונטרסו עורי דבורה חלק שישי אשר קבלתיו באמצעות ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א המסיעו תמידין כסדרן באמצעות מכוננו גם אני אודך, ואשרי חלקם.

מידי עיוני בקונטרסו ראיתי (סימן ב') שדן אם מותר לרקוד בחג שבועות לכבוד התורה וכדרכו בקודש האריך בזה בטוב טעם ודעת ומדוכתין סגיאיין. וקחזינא דבסו"ד מייתי מספר שלמי יהונתן (סימן שלי"ט), עמוד שט"ז) דעמד במ"ש במתני' סופ"ד דתענית דבנות ישראל היו חולות בכרמים ביוהכ"פ וצ"ב מ"ט אין בזה איסור רקידה והביא דשאל זה מקמי' מו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל והשיבו דמחול אינו ריקוד. ושוב כתב השלמ"י דלפ"ז יבואר מנהג העולם שעושים מחולות ביו"ט של שבועות, ומיהו צידד דהתם יש להתיר לכבודה של תורה, ע"ש.

ואמינא ליה דבספרנו ענפי משה בהלכות ועניני יום טוב (סימן קכ"א) כתבנו לדון בענין רקידה ביו"ט עפימ"ש מרן ז"ל בשו"ע סי' תקכ"ד (סעיף א') וממ"ש הפוסקים בזה ובשלהי דברינו הבאנו דשאלנו ממו"ר מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל דראינו במק"א שאחר הלימוד בליל שבועות יצאו במחול וצ"ע אי זה שרי מאחר דבשו"ע הל' יו"ט סימן תקכ"ד קפסיק דאין מרקדין ביו"ט וכתב לן מו"ר מרן זצוק"ל וז"ל "במחול בלי לרקוד" (ובספרנו הנ"ל נתבארו החילוקים שבה).

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ז

**אם מותר לנער בר מצוה הוריו ולקניו ללבוש בגדי שבת כשהבר מצוה
בתשעת הימים**

כבוד הרה"ג מוה"ר משה דינן שליט"א איתן מושבו בעיה"ת קרית ספר
יע"א,

שלמא רבא ונהורא מעליא,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את
קונטרסו היקר "מלבושי כבוד" הלכות ומנהגים בעניני בגדי חתן בר מצוה,
וכבר אתמחי גברא בפירות הדרו, ותשוח"ח.

במ"ש (פ"ג ס"ה) גבי נער בר מצוה הנכנס לעול מצוות בתשעת הימים
ומייתי מגדולי הפוסקים שהתירו לו להוריו ולקניו ללבוש בגדי שבת. הנה
עמדנו בזה בס"ד בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני תשעה באב ושאר
תעניות (סימן ה') ואחר שנו"נ בזה הבאנו דמו"ר הגה"ג ציס"ע רבי יוסף
ליברמן שליט"א בעמח"ס שו"ת משנת יוסף א"ל דמותר. והגה"ג רבי
אביגדר נבנצל שליט"א כתב לן בזה "איני יודע", ברם מו"ר מרן שר התורה
הגר"ח קניבסקי זצוק"ל כתב לן אהא "לא" (והיינו דאסור).

בכל חותמי ברכה

הק' משה חליוה

סימן י"ח

באופן הדחת פיו אחר אכילת גבינה כשרוצה לאכול בשר

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

במ"ש בשו"ע יו"ד סי' פ"ט (סעיף ב') אכל גבינה מותר לאכול אחריו בשר מיד ובלבד שיעיין ידיו שלא יהא שום דבר מהגבינה נדבק בהם ואם הוא בלילה שאינו יכול לעיין אותם היטב צריך לרחצם וצריך לקנח פיו ולהדיחו וכו' וכו' ואחר כך ידיח פיו במים או ביין וכו'. אם בכלל הך הדחה היינו נמי שתי' בעלמא, או דבעי דוקא לשטוף פיו.

הנה לפום ריהטא בעי שישטוף פיו בדייקא ולא מהני שתי' בעלמא. דלישנא דהדחה היינו שטיפה וכמבואר בכ"מ וכן נמי מסברא דכל דשותה אין מגיעים מי ההדחה לכל פיו. ומידי חופשי בספרי דרבנן ראיתי דהביאו האי לישנא דהדחה בלא לפרשו וכן זקנו הגה"צ מוהר"ר לוי הכהן זלה"ה בספרא דבי רב מעדני השלחן סי' פ"ט לא כ' בהא אדברי השו"ע ז"ל ולא מידי אכן בהמשך דבריו (ס"ק כ"ח, ד"ה לא קינוח ולא נטילה) כ' בתו"ד דהדחה "היינו לשטוף היטב פיו", ע"ש.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן י"ט

אכילת מלפפון אי מהני לאחשובי קינוח בין גבינה לבשר

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

בשו"ע יו"ד סימן פ"ט (סעיף ב') אכל גבינה מותר לאכול אחריו בשר מיד ובלבד שיעיין ידיו שלא יהא שום דבר מהגבינה נדבק בהם ואם הוא בלילה שאינו יכול לעיין אותם היטב צריך לרחצם וצריך לקנח פיו ולהדחיו וכו' וכן בכל דבר שירצה חוץ מקימחא ותמרי וירקא לפי שהן נדבקים בחניכין וכו' ואין מקנחין יפה, ע"ש.

והנה בטעמא דירקי לא מהני לקינוח ע"י רש"י דחולין (דף ק"ה א') דהוא לצד שרכים הם ע"ש. ודבשו"ע הכא מבואר דנדבקים בחניכים ואינם מקנחים יפה ולפי"ז לכאורה היה נראה דמלפפון וכל הדומה לו שפיר יהני לקינוחי ביה, הן לצד שאינו בגדר רך והן שאינו נדבק בחניכים ומקנח יפה. ומי גרע מלפפון משאר פירי דמהני לקינוחי בהו, וע"י בפת"ש סי' פ"ט (ס"ק ו') מ"ש מהכנה"ג גבי קינוח בפירי, ע"ש היטב.

ותו דיש לדון אם ירקות דהכא היינו ירקות עלים וכדמשמע בכ"מ בש"ס דקאי עליהו, איברא דמסתפינא לחילוקי כי האי מאחר דרבוותאי הפוסקים מייתו להא בלישנא דירקות ומדסתמו ולא ביארו כוונתם ש"מ דכל ירקי כמלפפון ודומיו בכלל הא.

שו"מ בשו"ת אור לציון חיו"ד (פ"ט ס"ז בביאורים) דכ' וז"ל והנה מבואר בשו"ע שם שאפשר לקנח בכל דבר חוץ מקמח ותמרים וירקות, וירקות פירשו כל סוגי הירקות, וכגון עגבניה ומלפפון ולא דוקא ירקות עלים אף שאין אנו יודעים להבדיל מה בין עגבניה לאפרסק לענין התדבקותם בחניכיים וכו', ע"ש היטב. והא קמן דס"ל דכל ירקי בכלל הא דאין לקנח בהם.

איברא דאחר זמן העירני ידידנו הרה"ג ר"י מדלסי שליט"א דבספר איסור
והיתר הארוך (כלל מ' ס"ק ח') נקט בהדיא בלישני תחת ירקי "עשבים"
ואהא כ' דל"מ לקנוחי בהו לצד דרכיכי ומדבריו נשמע דמלפפון וכה"ג ל"ה
בכלל הא ומישרא שרי לקנוחי ביה (ולאידך גיסא יל"ד אי לדבריו יהא נ"מ
לפירות רכים, וצ"ע).

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן כ'

**מי שיש לו פצעים בפיו אם מותר לגרגר חלב עיזים תוך שש שעות לאכילת
בשר**

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי במי שיש לו פצעים בפיו רח"ל אשר רפואתו לגרגר חלב עיזים על
פצעיו מי שרי ליה לגרגר החלב עיזים תוך שש שעות מאכילת הבשר.
והנה בהשקפה ראשונה היה מקום למיחש בזה דילמא יבלע מן החלב. וכעין
דמצינו בשו"ע דהל' תענית סי' תקס"ז (סעיף ג') גבי רחיצת פיו בצומות,
ברם במ"ב (שם ס"ק י"א) מבואר דהקל בדאית ליה צערא (ועמ"ש גבי ת"ב
ויוה"כ) אלא דאמנם לכאורה יש לחוש דאע"פ שפולט את החלב אחר
שמגרגרו מ"מ הלא ישארו צחצוחי חלב בפיו.

אכן יש לדון בהא מהני טעמי דאיתאמרו באיסור אכילת חלב אחר אכילת
בשר ועי' בשו"ע ונו"כ ר"ס פ"ט ע"ש היטב. וקחזינא להפתחי תשובה (שם,
ס"ק ג') דמייתי משו"ת חתם סופר (סימן ע"ג) דחולה השותה מימי חלב
לרפואתו אפי' אם הוא רק חולה קצת א"צ להמתין אחר אכילת בשר יותר
משעה ואחר שכבר ברך בהמ"ז ישתה וירוח לו, ע"ש ועי' בשו"ת אור לציון
חי"ד (פ"ט סט"ז) ע"ש היטב. ואם כן לכאורה הכא דהו"ל צערא מיני
(וכפי ששמעתי דיש שנגרם להם עי"ז יסורים גדולים) לא גרע מחולה קצת
דשרינן ליה אחר שעה, ועוד דהכא קיל מדפולט זה, ולמיחש לצחצוחי חלב
לכאוי י"ל דלא חיישינן ע"פ המבואר.

וע"ע בספר פסקים ותשובות סי' פ"ט (הערה ל"א) דכ' וז"ל וכן הסובל
מצרבת חריפה בבית הבליעה ע"י שעולים חומצות המאכל מהקיבה,
ותקנתו ע"י שתיית חלב אזי כשאין לו תקנה אחרת וסובל מזה עד שמרגיש
כחולה, יש להקל לאחר המתנת שעה, פסקי הוראה (הערה ט') בשם הגרי"מ
שטרן שליט"א, עכ"ל. ולפי"ז במאי דקמן לכאוי נמי יש להקל בהאמור.

שוב הראני ידידנו הרה"ג ר"מ קרן איינהורן שליט"א בספר הלכות בשר
בחלב להרה"ג ר"ז הופשטטר שליט"א (פ"ב סעיף א') דכ' דמי שאכל בשר
ובתוך שש שעות רוצה לטעום תבשיל חלב בלא לבולעו (כגון אשה המכינה
תבשיל חלבי ורוצה לבדוק אם חסר בו מלח או תבלין) אף שמעיקר הדין יש

להתיר מ"מ נוהגים להחמיר ולצורך סעודת מצוה יש להקל אם כבר עברה
שעה, ע"ש. ובמקורות וביאורים (שם) האריך בזה להפליא ע"ש ומהתם
לכאוי היה נראה סניף נוסף לצדד לקולא בנד"ד. ולמעשה יש לשאול זה
מגדולי ההוראה.

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן כ"א

פלפל קלוי שנפל על חצובת הגז

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בעובדא דהוי באחד הנוהג לצלות ע"ג רשת פלפלים (שאינם חריפים)
כשהרשת מונחת ע"ג חצובת הגז שמבשלים עליה קדרות בשרי וחלבי
ופעמים שנשפך רוטב בשרי או חלבי ע"ג החצובה וכו'. ואתרמי שנפל פלפל
אחד ע"ג חצובת הגז מה דינו של אותו הפלפל. לכאורה אם נפל ע"ג
החצובה גרידא והרימו משם יש להתירו להמבואר בשו"ת אור לציון חיו"ד
(פכ"ד סי"א ובביאורים) ע"ש היטב. וכן נמי באופן שנפל ע"ג רקע הכיריים
גופייהו יש להתירו אלא שבאופן זה יתכן דפעמים יהיה הפלפל בשרי או
חלבי אם לא עברו כ"ד שעות מעת שנשפך שם רוטב בשרי או חלבי ועי'
בשו"ת אול"צ חיו"ד (פ"ל ס"ד) ע"ש היטב.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן כ"ב

טבילת כלי שיש עליו מדבקה לנוי

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

הנני מאשר בזה קבלת ספרו החדש גם אני אודך ובו תשובות שקיבל
לשאלותיו המחכימות מידידנו הגרי"א סקוצילס שליט"א בעמח"ס אהל
יעקב ושא"ס, ותשוח"ח.

במ"ש (חיו"ד סימן ז') מכמה פוסקים דכלי שיש עליו מדבקה לנוי אין צריך
להסירה קודם טבילת הכלי דל"ה חציצה, הנה לכאורה נראה דאליבייהו
דהני פוסקים ה"ה נמי בהיכא דסופה של המדבקה להתקלף דל"ה חציצה
ומה"ט דהשתא הוי כחלק מן הכלי, ודוק היטב (ובעיקר טבילת כלי כשיש
עליו מדבקה כתבנו בכ"מ בתשובותינו ואכמ"ל).

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן כ"ג

גילוח שער הראש בחול המועד לצורך טבילת מצוה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

הנני מאשר בזה קבלת הספר פסקי בושם הנדמ"ח מפסקיו והוראותיו דהגאון הגדול רבי מאיר בראנדסדארפער זלה"ה בעמח"ס קנה בשם, היו"ל ברוב פאר והדר ע"י תלמידו הרה"ג ריי"מ פרנקל שליט"א, ותשוח"ח. לאות שעיינתי בהאי ספרא הנני מצרף בזה גרגיר אחד, דהנה בספר הנ"ל (פט"ז סמ"ז) כתב וז"ל היה מורה ובא שאסור לאשה לגלח שערותיה בחול המועד כמנהגה אפילו לצורך טבילת מצוה ומשום דלהלכה הסכימו הפוסקים שלא הותרו איסורי חוה"מ בשביל סיבה זו, ולכן יש לה לדחות את טבילתה עד לאחר ימי החג, עכ"ל. ובהערות דשם הרחיב בטעמו ונימוקו, ע"ש.

והנה כמדומה דהקנה בשם זלה"ה יחידאה בהוראתו בזה ומצינו לגדולי הפוסקים דהתירו הא מילתא, דעי' בספר שמירת שבת כהלכתה ח"ב (פרק ט"ו, סעיף כ"ט) דכ' וז"ל לכן התירו לאשה נשואה לגלח את שער ראשה כל שיוצא מחוץ למטפחת או מחוץ לפאה הנכרית שלה ואי אפשר לכסותו ויש בו משום חוסר צניעות, ובהערה דשם (ס"ק קכ"ה) כתב וז"ל סי' תקל"א בארחות חיים ס"ק א', ונ"ל דה"ה לגבי גילוח השערות של אשה נשואה לפני לכתה לבית הטבילה (וכפי שיש נוהגות להתגלח) דמ"ש מהא דלהלן סעיף ל"ג [=ע"ש בדין נטילת צפרניים] וכן מצאנו דהיוצא מטומאתו לטהרתו דמותר לגלח במועד, רמב"ם פ"ז מה' יו"ט הי"ט (וע"ש בה"ה) וכן משמע במו"ק י"ז ב' תוד"ה שלא, וכן אפשר להביא ראיה מהא דסי' תקל"א סעיף ז' ברמ"א וע"ש במ"ב ס"ק כ', עכ"ל.

וכדכוותה ע"י בספר חול המועד כהלכתו (פ"ג סל"ז) דכ' וז"ל וכן אם חלה טבילתה בחול המועד ודרכה לספר שער ראשה לפני הטבילה מותרת לעשות זאת גם בחול המועד, עכ"ל. ובהערה (שם, ס"ק צ"ג) כ' וז"ל ששי"כ מהדו"ק פכ"ט (בהערה פ"ג) ע"ש שהביא כמה הוכחות לדבריו, ומסתברא מילתא בטעמא דלצורך מצוה מותר, הערת הגרמ"ש קליין שליט"א: ויש להביא ראיה ממשי"כ הביי בסי' תקל"ב בשם התוס' (פ"ק דמו"ק) דהטובלת

לנידתה נוטלת צפרניה, וכוונותו ע"כ לתוס' (י"ח) ד"ה ובגנוסטרי ושם בתוספות משווה שיער לצפרן עי"ש, ואף שאצלינו בתוס' לא מוזכר שאיירי בטובלת לנדתה מ"מ כמדומה שכן כתוב בסמ"ק בשם תוספות, וכידוע שהתוספות על מו"ק הם בהרבה שיבושים, וכן פסק גם מרן הגאון הגר"ש ואזנר (שליט"א) (בעמ"ס שו"ת ושיעורי שבט הלוי) וראיתי עוד חידוש ממנו שאם חל ליל טבילתה במוצאי יו"ט שהמנהג הוא לגלח מספר ימים קודם לטבילה גם כן התיר לגלח בחוה"מ משום מצוה, וקצת צ"ע דאם אינו צורך המועד כלל אמאי מותר. וצ"ל כיון דעתה הוא הזמן לגלח, הוה צורך המועד ע"כ. וראה מש"כ להלן בפרק ד' הערה כ' בשם שו"ת זכר שמחה (במברגר) עי"ש ודו"ק, עכ"ל.

ועי' נמי בספר פסקי תשובות סי' תקמ"ו (ס"ק ד' ובהערות) דאייתי לדברי הששכה"ל הנ"ל וסמך עליו סמיכה בכל כוחו להתירא, ומאי דקמציין התם למ"ש בשיעורי שבט הלוי לא מצאתיו שם וצריך חיפוש, אכן הא מיהא אייתינן מס' חוהמ"כ דהביא מהגרמ"ש קליין שליט"א דכן הוראתו בקדושה דמרן השבט הלוי זצוק"ל. ועי' נמי בספר שיעורי טהרה (עמוד ש"ב) דהעלה כן לדינא.

אתה הראית לדעת דדעת רבותינו הפוסקים דס"ל דכל כי האי מישראל שרי לה לגלח שערותיה (ואף באופן שא"א לה לגלח שערותי עי' בספר שיעורי טהרה (שם) מאי דייעץ בזה, ע"ש היטב).

בכל חותמי ברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן כ"ד

שמירת ההפרשת חלה במקפיא מכמה שבועות

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

הנני מאשר בזה קבלת קובץ מה טובו אהליך יעקב היו"ל ע"י מע"כ נ"י חלק כ"א ואשרי חלקו שזוכה ומזכה את הרבים ויזכהו הש"ת להוסיף חיל בעבודתו עבודת הקודש לאי"ט.

מידי עיוני בקובץ ראיתי (עמוד ח') דשאל ידידנו הרה"ג ר"א סקוצילס שליט"א למו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל בזה"ל האם מותר לאסוף כמה שבועות של חלה שהפרישו בתוך המקפיא וכדומה עד ששורף אותו כיון שיותר נח לו להמתין האם יש בזה איסור שמא יהיה תקלה בזה או מותר לו להמתין עד שיכול לשרוף את הכל. והשיבו מו"ר מרן זצוק"ל "אם שומר" ע"ש.

הנה בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני פסח (סימן ס"ב) עמדנו בשאלתו דמע"כ נ"י אי שרי לשמור ההפרשת חלה דכולא שתא ולשורפה בשריפת חמץ והשבנו דאינו נכון, הן דלכתחילה יש ליעבד לה היסק בפני עצמה והן דאיכא למיחש בהא לתקלה, ע"ש. ושוב הבאנו דבספר גם אני אודך מתשו' האבני ישפה זלה"ה (סי' קנ"ו ענף ה') נמי כ' דאיכא למיחש דיאכלוה וכו', ע"ש. וע"ע בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני חנוכה (סימן כ"ח) מ"ש אם מותר לשמור מותר השמן דחנוכה ולשרפו בשריפת חמץ והבאנו דמו"ר מרן הגר"ח זצוק"ל השיבנו בזה "אין ראוי שמא יכשל בה", ע"ש. ושמא יש לחלק בין נידון דידן דהוי כמה שבועות לבין היכא דהוא זמן רב וכהא דעד שריפת חמץ, ומיהו זהו דוחק ושמא צ"ל דאה"נ כל ששומר זה באופן הראוי וכגון שיניח דף שכתוב בו שבצק זה של הפרשת חלה וכה"ג דתו ליכא למיחש לתקלה שפיר שרי.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן כ"ה

**אודות מטפלת שלא פתחה את דלת ביתה זמן רב אם צריך לשלם לה על
אותו הזמן**

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בדבר השאלה כאשר סיכמו עם המטפלת שתשמור על הקטן למשך שעותיים
ואחר שעותיים הגיעו ליקח את הקטן ודפקו בדלת ואין עונה, ואחר שדפקו
כחצי שעה פתחה המטפלת את הדלת והתנצלה על שלא שמעה את
הדפיקות מפאת שהיה טייפ עם תקליט שירים בקול גבוה וכו', וכשבאו
לשלם לה טענה אשר להיות ששמרה על הקטן שעותיים וחצי מגיע לה שכר
על שעותיים וחצי ולא רק על שעותיים כמסוכם. הנה מקופי' וריהטא לכאוי'
מדינא אין לה שום זכות טענה בזה ולא מגיע לה ולא מידי מאחר דאיהי
גרמה זה לעצמה במה שלא השגיחה שלא יהיה הטייפ פועל בקול גדול
בשעה שדופקים בדלת. וגדולה מזו אמינא דאם היה מקום לדון בהא הא
איפכא מסתברא שהיא זו אשר צריכה לפצות את ההורים שהגיעו לקחת
את בנם הקטן והטריחה עליהם לחכות חצי שעה לחינם עד שפתחה את
הדלת (אכן ישנה הנהגה דלפנים משורת הדין וכהא דב"מ (דף פ"ג א')
בעובדא דרבה בר בר חנן ע"ש ואכמ"ל בזה).

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן כ"ו

לומר שצירף את חבריו לארגון כשחבירו הצטרף מעצמו לארגון

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,
ע"ד אשר נשאלתי בארגון המצרף חברים חדשים לארגונו והודיעו כי כל
אשר יצרף חבר חדש להארגון יקבל מתנה, והנה ראובן עלה בדעתו
להצטרף להארגון מעצמו ולכששמע כן שמעון חברו ביקשו שיאמר להארגון
שהצטרף מחמתו והיינו שלבעבור זה יקבל מתנה בגין כך, אם יש חשש בזה.
ואמרתי דיש לחוש בזה לשקר וגזל דהא לא מחמתו הצטרף אלא דמעצמו
אתא. ובודאי שמנהלי הארגון מקפידים בכה"ג שלא לחלק מתנות בסתמא,
ותו לא מידי.

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן כ"ז

**אי קי"ל כהש"ך גבי שימוש בחפץ של חברו שלא ברשות כשודע
שיתרצה בזה**

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,
הנני מאשר בזה קבלת הקובץ מה טובו אהליך יעקב גליון כ"ב אשר זכה
להוציאו לאור עולם, ותשוח"ח.
הנה בפסקי הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א (עמוד ע"ח) נשאל אי
קי"ל להלכה כמ"ש הש"ך בחו"מ דמותר להשתמש בחפץ של חברו שלא
ברשות כשודע שאינו מקפיד ודלא כמ"ש התוס' בב"מ (דף כ"ב) והשיב
"כן", ע"ש. ובהערה דשם קמציין למ"ש בזה בספר פתחי חושן (גניבה
ואונאה פ"א הערה ל"ז) באורך ע"ש.
הנה עי' נמי מ"ש הגר"מ שטרנבוך שליט"א גופי' בהא בספרו שו"ת תשובות
והנהגות חלק שישי (סימן רפ"ט) ע"ד שימוש בעט של חברו והתם נז"נ
בדברי התוס' והש"ך ע"ש היטב. ואנן בעניותין עמדנו בזה בספרנו ענפי
משה בהלכות ועניני או"ח (סימן ד') ואכמ"ל.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן כ"ח

בענין זריקת תפוחים באויר כסגולה בתפוחי שביעית

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

הנני מאשר בזה קבלת ספר גם אני אודך מתש"ו הגרח"ש הלוי סגל שליט"א חלק חמישי, ותשואות חן חן.

עדמ"ש (סימן פ') במה שנהגו בכמה מחצרות החסידים דבשמחת תורה ובשביעי של פסח זורקים תפוחים אל הקהל שיתפסום אם יש לחוש שלא לזרוק תפוחים הקדושים בקדושת שביעית, והשיב להתירא דאדרבה חשיבות הסגולה נעשה בזריקה ואינו מגרע ח"ו מקדושת פירות שביעית.

מיהו הנה בשו"ת משנת יוסף למו"ר הגאון הגדול ציס"ע רבי יוסף ליברמן שליט"א חלק ט"ו (סימן רי"ז) השיב בזה מו"ר שליט"א למע"כ נ"י דאין איסור בזריקה כשאינו נפסד אך מצד הסברא אין לנהוג כן בפירות שביעית שהרי יש עליהן קדושת שביעית ולרמב"ן בשה"מ (בהוספות למ"ע ג') יש מ"ע באכילת פ"ש וי"ל דחשיבי לא פחות מפת ואין לזרקן. וע"ש דכ' דככלל אין לאדם כמונו ללמוד ממעשי הצדיקים שמנהג אבותיהם כן ואפי' פירות חולין למה יזרוק, ע"ש. ועוד הביא שם מחתנו הגרח"א ווייס שליט"א שרבו הגה"ק הדברי יציב זצוק"ל מצאנו בשמח"ת שנת תשכ"ז לא זרק תפוחי שמיטה הגם שהיו מתורצת נכרית, וכדי להחזיק במנהג אבותיו עשה את ראש הישיבה שלו באמריקה לשלוחו שיעשה זאת באמריקה, ע"ש. וע"ע בספר עץ השדה הנדמ"ח (פרק ל"ד, ס"ה) דכתב דיש להמנע מלזרוק על החתן אגוזים הקדושים בקדושת שביעית, ובהערות (שם, ס"ק י"ז) מייתי מקורו ממרן הגרנ"ק זצוק"ל וממו"ר מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל דס"ל דיש בזה בזיון לפירות שביעית, ע"ש היטב. ולכאורה לדבריהם ה"ה במאי דקמן, וי"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן כ"ט

מכתב לקובץ מנורה בדרום (גליון ל"ז)

כבוד ידידנו הרה"ג מוהרא"א הכהן סקלי שליט"א ומשנהו כסף ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך וש"ס,

שלמא רבא ונהורא מעליא,

בחיבת הקודש קבלתי את קובץ מנורה בדרום גליון השלוש שנים ונהנתי מפרי עמלם דרבנן ותלמידהון ולאות יקר הנני מעלה בזה איזה הערות והארות בקציר האומר.

א.

בגדר מצות צדקה

במ"ש הגר"ש לוי שליט"א (עמוד ס"ט ואילך) בגדר מצות צדקה ומייתי דבהגהות יד אברהם (יו"ד, סי' רמ"ח) כי "ועיין בספר בית הלל שכתב דאם רוצה ליתן צדקה לעני והוא אינו רוצה לקבל יצא כמ"ש גבי שילוח מנות באו"ח" (וכוונתו למ"ש רמ"א ז"ל ה"ל מגילה סי' תרצ"ה, ע"ש), ודבספר דרך אמונה למו"ר מרן שה"ת זצוק"ל ה"ל מתנות עניים (פ"ז, ביאור ההלכה ד"ה מ"ע), מקשי אמה דמדמי לה הב"ה למשלומ וכי, ע"ש. והגרש"ל שליט"א האריך ליישב בזה דהב"ה לא מיירי בעיקר מצות צדקה אלא לחיוב צדקה דשלישית השקל, ע"ש בדבריו.

והנה רהיטת לישני דהבית הלל ריש סי' רמ"ח לכאורה נראה דמיירי בכל צדקה, מדלא חילק בלישני במאי מיירי, ועמ"ש הב"ה משו"ע דסימן רנ"ג (סעיף ט') ועי' בספר אהבת צדקה (פ"א סט"ו, עמוד נ"ב) מ"ש לבאר בדרך אפשר שי' הב"ה דזה ודאי דס"ל דלענין חוב מעשר או חומש אינו נפטר כשהעני לא קיבל ואך דס"ל דכיון דשלח לעני מעות לכה"פ יש בידו קיום מצות צדקה דהיה בזה נתינה מצד הנותן ואמנם דל"ה מצות צדקה בשלימות ע"ש היטב [ויש להעיר דהאי חידושא אינו מהב"ה גופיה כי אם ממר בריה, ע"ש].

ב.

מוריד הגשם בסגול או בקמץ

במ"ש ידידנו הרה"ג ר"א גבאי שליט"א (עמוד ק"ג הערה ו') בענין מה שכמה מגדולי ישראל הסכימו לחזור ולהנהיג לומר הַגֶּשֶׁם במקום הַגֶּשֶׁם וכו' ע"י נמי בספרנו שפתי איל (עניני או"ח ס"ק י"א) דהבאנו דשאלנו ממו"ר מרן רשכבה"ג הגרא"ל שטינמן זצוק"ל אם צ"ל מוריד הגשם בסגול או בקמץ והשיבנו דאפשר להגיד כך ואפשר להגיד כך ואין נפק"מ איך שאומרים. ושוב הבאנו מכתב מכת"ק מו"ר מרן הגרא"ל זצוק"ל דכתב בזה "רוב רבנים סוברים גֶּשֶׁם אבל דעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד", עכלה"ק, ובכ"מ הארכנו בזה.

ג.

סעודת מלו"מ ביו"ט שחל במוצ"ש

במ"ש ידידנו הרה"ג ר"י גולדברג שליט"א (עמוד קט"ז ואילך) אם יש דין סעודת מלוה מלכה ביו"ט שחל במוצ"ש ותמה אהא דהפוסקים השמיטו ענין זה וכו' ושוב הביא מ"ש הגה"ק רח"פ ז"ל בהגדש"פ חיים לראש "ואם חל במוצ"ש יהא מרבה קצת בשביל סעודה רביעית" וכו', ע"ש. הנה ע"י בספר מעדני איש (סימן ד' ס"א) דהאריך בהאי ענינא ומיייתי ממו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל (הו"ד בספר דרך שיחה עמוד רע"א) דנשאל אי במוצ"ש שהוא יו"ט יש מצות מלוה מלכה והשיב "הרי אוכלים סעודת יו"ט ועולה למלוה מלכה" ועמ"ש מהר"מ ז"ל הל' חמץ ומצה (פרק ו') דס"ל דבמידי דאכילה לא בעי כונה, וע"ש בכ"ד, ועמ"ש משו"ת רבבות אפרים חלק שלישי (סימן רצ"ב) והאריך בכל זה, ע"ש.

ד.

בענין התיבה והבימה ומקום עמידת הש"ץ

במ"ש ידידנו הרה"ג ר"מ ויינשטיין שליט"א (עמוד ק"ע ואילך) בענינא דהתיבה והבימה ומקום עמידת הש"ץ, ע"י נמי בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני סוכה ולולב (סימן קע"ב) מאי דהארכנו בהאי ענינא, ע"ש. וע"ע בתשובותינו גם אני אודך חלק י"ד (בקונטרס אסופת מכתבים, סימן ג') מש"כ בענין מקום העמוד דהשליח ציבור, ע"ש.

ה.

אי בעי דהפנים חדשות יהיו בשעת הברכות

במ"ש ידידנו הרה"ג ר"א טאובנר שליט"א (עמוד ר"ג) גבי פנים חדשות שהלכו קודם בהמ"ז דנקטו הפוסקים דלא מהני לברוכי, וקמציין למ"ש באוצה"פ (סי' ס"ב דכ"ט ע"ב מהשנות חיים ועו"פ). הנה יש להעיר דרבותינו מרן הגרמ"פ ז"ל ומרן הגריש"א ז"ל ס"ל דסגי דהיו הפני"ח בעת הסעודה וא"צ שישארו בשעת הברכות וכמ"ש בספר ישמח לב (עמוד רמ"ה) ע"ש.

ו.

מי שמתו אחיו מחמת מילה לענין תפילין בשבת

במ"ש ידידנו הרה"ג ר"מ פרוש שליט"א (עמוד שמ"ז) עדמ"ש בטושו"ע או"ח (סי' ל"א) דאין להניח תפילין בשבת ויו"ט מדמיקרו אות ודן לפי"ז במתו אחיו מחמת מילה דנמצא דאין לו שני אותות וכו' ואייתי מ"ש בזה בתרומת הדשן (פסקים וכתבים סי' ק"ח) ע"ש. הנה עי' נמי בספר מאסף לכל המחנות סי' ל"א (ס"ק ג') מ"ש בזה משו"ת הרדב"ז חלק שישי (סימן ב' אלפים שלי"ז) ע"ש בכ"ד.

והנני חותם בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ל'

מכתב לספר "ימי שבת ומועד"

כבוד הרה"ג מוה"ר דוד מנחם רייכמן שליט"א איתן מושבו בעיה"ת בני ברק יע"א,

שלמא רבא ונהורא מעליא,

בחיבת הקודש קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס את ספרו החדש דמע"כ נ"י פיו יקבנו בשמו "ימי שבת ומועד", ונהנתי מיקרת אמריו תפוחי זהב במשכיות הכסף, ואשרי לו לידידנו הבעמח"ס גם אני אודך שליט"א שזכה לעמוד לימינו בהוצאת האי ספרא לאור עולם.

א.

אמירת ויכולו מתוך הכתב

במאי דשאל מע"כ נ"י (עמוד תע"ד) ממו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל אם יש לומר את הויכולו אחר ערבית דש"ק וכן בקידוש מתוך הכתב מה"ט דדברים שבכתב א"א רשאי לאמרם בע"פ והשיבו "המנהג להקל בדבר השגור", הנה ע"י נמי בשו"ת אמרי יעקב להגאון הגדול רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א חלק שני סימן י"ז מאי דהאריך בהאי ענינא.

ב.

לשמח אשתו בחג ע"י תיקון תכשיט שהתקלקל

מאי דשאל למו"ר מרן הגר"ח זצוק"ל (עמוד תע"ה) אם בגד או תכשיט התקלקלו קצת ונותן כסף לאשה לתקנם ולחדשם אי מקיים בזה את המצוה לשמחה ביו"ט והשיבו "כן".

יש לדון אם זהו דוקא באופן שזולת התיקון א"א ללבוש לתכשיט זה או עכ"פ שאינו מכובד לילך עמו כשאינו מתוקן ומחודש. דכל כי האי נימא דכיון דשוב לא קאי לשימושיה הרי שע"י תיקונו נעשה כדבר החדש, וממילא קחשיב כעין שקנה לה תכשיט חדש (ויל"ד מסוטה (דף י"א) בפלוג' דרב ושמואל גבי ויקם מלך חדש על מצרים דחד אמר חדש ממש וחד אמר שנתחדשו גזרותיו) ואמנם אע"ג דאין בכאן דינא דקניית דבר חדש ויוכל לקנות אף תכשיט משומש ולשמחה מ"מ כוונתנו דע"י יש בכאן כאמור

גדר דפנים חדשות באו לכאן משא"כ אילו לא היה התיקון נחוץ ולא היה מינכר כולי האי הקלקול יתכן דלא נפיק ידי חובתו לשמחה בזה, ושמא י"ל דאעפ"כ הכל הולך אחר שמחתה דהאשה וצ"ע בכל זה.

ג.

שתיית יין בראש השנה

מ"ש (עמוד תע"ו) אם השמחה בר"ה מחייבת שתיית יין כשאר מועדים והביא דמו"ר מרן הגר"ק זצוק"ל כתב לו דלא ונו"נ בדעתו דמו"ר מרן זצוק"ל ממ"ש במק"א. ע"י נמי בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני ראש השנה (סימן ס"ה) מש"כ בזה בעזה"י.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ל"א

מכתב לקובץ זכור לאברהם תשפ"ב ח"א

כבוד חכמי ורבנו מערכת הקובץ "זכור לאברהם", חולון יע"א,
שלמא רבא ונהורא מעליא,
קבלתי באמצעות ידידנו רב הפעלים מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ
שליט"א את הספר זכור לאברהם לשנת תשפ"ב ג' חלקים מלאים וגדושים,
ותשוח"ח. ולע"ע הנני מעלה בזה שני גרגירים על הכרך הראשון ועוד חזון
למועד בל"נ אי"ה.

א.

ע"ד הגהות מכת"י הג"ר רפאל אהרן בן שמעון זלה"ה

הנה מעמוד קכ"ט ואילך נדפסו הגהות על שו"ע או"ח מכת"י הגאון
המפורסם רבי רפאל אהרן בן שמעון זלה"ה ראב"ד מצרים, והרואה יראה
אשר ישנם שם כמה הגהות שאינם מדנפשיה אלא העתקה מספרי רבוותאי
ובפרט ממרן הגרחיד"א ז"ל וכגון מ"ש סי' ד' (סעיף ט"ו) דמקורו ברוך
מספר ברכי יוסף למרן הגרחיד"א ז"ל וכה"ג בכמה דוכתי, וכל כי האי בעי
לאודועי.

ב.

תפילין של בני אשכנז אם כשרות לבני ספרד

במ"ש הגאון המפוי רבי משה שמעון פסח זלה"ה (עמוד רנ"ח) גבי תפילין
מכתב אשכנזי אם פסולין לבני ספרד ומייתי דבבית מנוחה מייתי ראיות
ברורות להכשירם ולברך עליהם ודלא כמהר"ם בן חביב ז"ל ומהר"י מולכו
ז"ל דפסלי, ע"ש. הנה יש להעיר בזה דהבית מנוחה גופי' בספרו בית עובד
מייתי לדברי מהר"ם בן חביב ז"ל ומהר"י מולכו ז"ל ונראה שם שסמך
אדבריהם להלכה, אכן כאמור בספרו בית מנוחה הדר בי' ממ"ש בבית עובד
וכמבואר כל הא בספר קול יעקב סימן ל"ו (ס"ק ג') ע"ש היטב. וכן הסכמת
הפוסקים דתפילין דבני אשכנז כשרות לבני ספרד, אמנם בענין תפילין דבני
אשכנז שנעשו ע"פ שיטת הט"ז ז"ל אי כשרות הם לבני ספרד עמדנו בזה
בספרנו ענפי משה בהל' ועניני או"ח (תפילין, סימן קצ"ח) ואכמ"ל כעת.

בברכה מרובה וביקרא דאורייתא
הק' משה חליוה

סימן ל"ב

במ"ש בברכת כהנים "וציונו לברך את עמו ישראל באהבה"

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

בהא דמייטנין בתשובותינו גם אני אודך חלק ל"ה (סימן נ"ה) דהביאו לאקשוי בנוסח ברכת כהנים "וציונו לברך את עמו ישראל באהבה", דהיכן מצינו שנצטוו הכהנים לברך את עמ"י באהבה.

הנה כעת י"ל ספר דעת נוטה על ספר במדבר מתשו' מו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל וקחזינא התם (פ' נשא, תשו' ע"ה) דנשאל בזה מו"ר מרן זצוק"ל והשיב וז"ל "באהבה קאי על וציונו שבאהבתו את ישראל ציונו לברכס", עכ"ל. וע"ש במקורות וביאורים דכ' דכ"כ בפ"י ר"י בר יקר בפירוש התפילה, ע"ש. וע"ש דהאריכו בזה משאר מפרשים, ע"ש. (ועמ"ב סי' קכ"ח סל"ז, ע"ש). ושמא איכא נפק"מ בהא אי יאמרו לתיבת באהבה בחדא מחתא עם תיבות וציונו לברך את עמו ישראל או דיפרידוה.

גם הלום זיכני השי"ת ומצאתי דרך עיוני בספר יד אפרים להגאון מוה"ר אפרים פישל וינברגר זלה"ה (סימן י"ז, ס"ק ט') דכ' בסו"ד וז"ל וכדאי לציין כאן מה ששמעתי מידידי הגאון ר"ר מרגליות (שליט"א) מקור בתורה שברכה צריכה להיות באהבה מהפסוק "ואהבך וברכך" (עקב ז' י"ג) עכ"ל, וע"ש.

בברכה מרובה וביקרא דאורייתא
הק' משה חליוה

סימן ל"ג

תפילה במקום שהתפלל בו צדיק

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי מיקירנו הרב אליהו שניידר שליט"א במה דכעת עשו הכנסת ס"ת
למעון קדשו של מו"ר מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל אם אמנם
יש ענין מיוחד להתפלל במקום שהתפלל בו צדיק, ואם יש בזה עילוי נשמה
לנשמתו. והנה באמת מצינו (עי' חולין צ"א ב') גבי יעקב אבינו ע"ה דאמר
אפשר עברתי במקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי בו וכו'. וכל כי
האי מתקדש המקום לדורות ומצינו כן נמי בעובדא דפ"א התפלל גדול אחד
במקום מסויים והרגיש קדושה מיוחדת בתפילתו ונודע לו אחר מכן שבימי
קדם התפלל שם פ"א רבינו הגר"א ז"ל ומאותו הזמן נשאר שם רשימו
דקדושה לדורי דורות וכנ"ל. ואם יש בזה עילוי נשמה לכאוי' עיקרו דעילוי
נשמה היינו שעושים דבר לעילוי הנשמה והכא לכאוי' לא עושה דבר בפועל
לע"נ. ומיהו יתכן שיש בזה גדר זכות לנשמת הצדיק אם מתעורר ע"י
התפילה במקום קדוש זה לאמר מתי יגיעו מעשי וכו', והרבה יש להאריך
בזה ולא באתי אלא לרשום לזכרון.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ל"ד

זימון כסגולה להתחתן

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס, הנני מאשר בזה קבלת קונטרס הזכרונות ממרן החזו"א ז"ל שנכתבו ע"י מו"ר מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל עם עוד איזה קונטרסים מעשי ידי ידידנו הרה"ג ר"י אוהב ציון שליט"א ותשוח"ח. מידי עיוני בקונטרס הנ"ל ראיתי (עמוד ק"ח) דהביא ממו"ר מרן זצוק"ל שסגולה לשידוך הוא לכבד את הבחור בזימון על כוס של ברכה בבהמ"ז. ודבספר סגולות רבותינו שאל למו"ר מרן זצוק"ל מקור לסגולה זו והשיבו "המברך מתברך", ע"ש. ואמינא לי' נמי דאמנם קודם נישואי זכיתי שכבדני מו"ר מרן זצוק"ל פעמים רבות לזמן על שלחנו הקדוש, ותדיר היה אומר שהוא סגולה להתחתן. ואמנם היה מקפיד שיהיה להזמן זקן וכמדו' בפ"א כתבתי לו מזה ובפ"א ראיתי שאמר לאחד מנכדיו הצעירים נ"י שלא היה לו חתימת זקן שיתחתן ובנים כסימנים ואז יוכל ליתן לו לזמן.

בכל חותמי ברכה

הק' משה חליוה

סימן ל"ה

סיום מסכת אחר כמה שנים משגמר את רובה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

נשאלתי במי שלמד לפני איזה שנים רוב מסכת ונשאלו לו כמה דפים שלא
סיימם ועתה נשאו לבו לסיימם אם יוכל לעשות סיום על מסכת זו מאחר
שאינו זוכר את רוב ככל המסכת שלמד. והשבתי דלפום ריהטא שפיר יוכל
ליעביד סיום מסכתא מאחר שסו"ס שמחת הסיום בידו ולא מצינו שיעור
לזמן הלימוד או תנאי לסיום שיזכור מה שלמד.

מיהו שוב שמעתי מידידנו הרה"ג ר"ש ויסברג שליט"א דאמר משמי' דמו"ר
מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל דאין להניח הסיום על משך כמה
חודשים ואז לעשות הסיום דעיקר חסר מן הספר מאחר שבאופן זה נראה
דאין קשר למה שלמד מקודם (אע"פ שיתכן דיש ענין לעשות הסיום מצד
אחר).

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ל"ו

בענין ג"ן פרשיות

כבוד ידידנו הרה"ג מזכה הרבים מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

במה דמייתנין בתשובותינו גם אני אודך חלק ל"ה (סימן נ') בענין נ"ג
פרשיות דאיכא, הן עתה מצאתי באוה"ח הק' פ' בהעלותך (פ"ב פ"ו)
דבתו"ד הזכיר להג"ן פרשיות ע"ש היטב. ובמאורי אור (שם, ס"ק פ"א)
צינו לתיקו"ז (תיקון י"ג פ"ט ב') גן הוא כליל תלת וחמשין סדרין
דאורייתא דבכתב ובמאורי החיים (שם, ס"ק י"ז) צינו למ"ש בזה בזה"ק
וירא (ח"א ק"ד ב') ובויקהל (ח"ב ר"ו ע"ב) ומ"ש הרמ"ז ז"ל (שם)
והגרחד"א ז"ל בשם הגדולים (חלק ספרים קונטרס אחרון מערכת ג' אות
ו') לדון במנין הפרשיות ע"ש היטב ועי' במאוה"ח (שם) מ"ש עוד בזה.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן ל"ז

רמז במזמור אלקים יחננו וגו' לימי הספירה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

במה שאמר מע"כ נ"י להמבואר בספה"ק דהמזמור בתהלים (פרק ס"ז)
למנצח בנגינות מזמור שיר, מן התיבות א' יחננו ישנם מ"ט תיבות
המכוונים כנגד מ"ט יומין וכל תיבה מכוונת ליום אחד, והנה תיבה אחרונה
היא **ארץ** ורומז דאחר שעבד אדם על עצמו מ"ט יומין בל יחשוב כי תיקן
עצמו מכל עניי הארציות ועוד עבודה רבה לפניו, וכן נמי יזכור מאין בא
ולאן הוא הולך וכו' אתו"ד, ודפח"ח.

הנה אפשר דיש לרמוז בזה בס"ד דהנה שְׁבַעַת עה"כ (כפי שכתוב בתורה)
עולה מילוי ארץ אל"ף רי"ש צד"י ומנין מ"ח שרומז למ"ח קניני התורה.
ובעיקר מה שרומז מזמור זה לימי הספירה עי' מ"ש הגה"צ רבי דניאל
פריש זלה"ה בספרו וספרתם לכם (עמוד רפ"ו ואילך), ע"ש היטב.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ל"ח

רמז ל"ג בעומר בקרא (תהלים קי"ח כ"ד) נגילה ונשמחה בו

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו וברכה וכט"ס,
שמעתי מידידנו הרה"ג ר"י ואקרט שליט"א רמז נחמד להילולא דרשב"י
זיע"א בל"ג בעומר בקרא דתהלים (קי"ח כ"ד) זה היום עשה ה' נגילה
ונשמחה בו. דהנה נגיל"ה ראשי תיבות נשמח יום הילולא ל"ג.
ועלה ברעיוני דיש לרמוז נמי בהאי קרא דהנה נגיל"ה בגימטריא אכדט"ם
כ"ד. והיינו דנודע שם אכדט"ם וקישורו לל"ג בעומר (עי' בספרנו ענפי משה
בהלכות ועניני פסח (סימן ש"א) ובתשובותינו גם אני אודך חלק כ"ב (סימן
מ"א) דעמדנו בזה, וכ"ד רומז לכ"ד אלף תלמידי ר"ע דפסקו מלמות בל"ג
בעומר, וק"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן ט"ל

רמזים בענין קדושה ושמירת העיניים

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס,

הנה באוה"ח הק' ר"פ קדושים עמד בקרא (ויקרא י"ט א') קדושים תהיו כי קדוש אני ה' א' וע"ש בדברות קדשו. ובעזה"י רימזנו איזה רמזים הנוגעים להא מילתא דהנה קדוש"ה בא"ת ב"ש אתון דקפב"צ ובגי' רו"ע, וירמוז דזה לעומת זה עשה אלקים. תו י"ל דהנה עריו"ת בא"ת ב"ש הוי אתון זגמפ"א ובגימטריא (יתיר חד) עולה עי"ן וירמוז דהכל הולך אחר עיני האדם ואם ישמור עיניו יזכה להנצל מעריות רח"ל. אי נמי י"ל עי"ן בא"ת ב"ש אתון ז' מ"ט וירמוז לז' שבועות ומ"ט ימים דספירת העומר אשר סגולתם לקדש ולטהר את האדם ויזכה לזה ע"י שישמור עיניו בקדושה, ולא המדרש עיקר אלא המעשה יזכנו השי"ת לזה אכי"ר.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן מ'

רמזים במ"ש ישמח משה במתנת חלקו לס' מסכתות הש"ס

כבוד הרב הגאון החו"ב מוה"ר נסים דיין שליט"א בעמ"ח מאות ספרים יקרים ומאירים בעיה"ת בני ברק יע"א, שלו' וברכה וכט"ס,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את ספרו החדש בהר קדשך, ותשוח"ח.

מידי עיוני בספרו ראיתי (מאמר ז') דהביא מידידנו הנ"ל שליט"א לרמוז מ"ש ישמח משה במתנת חלקו דר"ת בגימטריא ס' שהם ס' מסכתות התלמוד, תורה שבע"פ. ומעכ"ג שליט"א קמוסיף עלה רמזים יקרים ומתוכם דמש"ה ר"ת שישים מסכתות התלמוד ועוד איזה רמזים יקרים, ודפח"ח.

ובעזה"י עלה ברעיוני דיש לרמוז נמי דהנה "מתנת חלקו" עולה בגימטריא מכוונת "המה ס' מסכתות".

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן מ"א

רמז לבנין ביהמ"ק בזכות שמירת שבת כהלכתה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

הנני מאשר בזה קבלת הגליון נועם אמרים והמה דא"ח שנשמעו מכ"ק
האדמו"ר מסאסוב שליט"א היו"ל ע"י מכון "נועם אמרים" אשר זכה
מע"כ נ"י להיות להם לעזר ואחיסמך בעבודת הקודש, ותשוח"ח.
כרגע נראה לי מ"ש בשלהי הקונטרס דחורבן שתי המקדשות בחדשי תמוז
ואב היה בשבת קודש (עי' תענית דף כ"ט ע"א וערכין דף י"א ע"ב) וכאשר
יזכו בני"י לשמור שבת כהלכתה מיד יהיו נגאלין (עי' שבת דף קי"ח ע"ב)
ויזכו לבנין ביהמ"ק וכו', ע"ש בכ"ד.

ואפשר דיש לרמוז זה דהנה "חודשי תמוז אב" עולה בגימטריא "בשבת
כהלכה", והיינו דע"י שמירת שבת כהלכתה נזכה שיבנה ביהמ"ק ויהפכו
הני חודשים שנחרב בהם ביהמ"ק לששון ולשמחה בב"א.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן מ"ב

מכתב לספר "אליהו הנביא אליהו התשבי אליהו הגלעדי"

כבוד ידידנו הרה"ג מזכה הרבים מוה"ר ריח"מ אביחצירא שליט"א
בעמח"ס רבים ויקרים, עפולה יע"א,
שלו וברכה וכט"ס,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את ספרו
החדש "אליהו הנביא אליהו התשבי אליהו הגלעדי" עניני אליהו הנביא
זכור לטוב והמסתעף היו"ל לרגל שמחת נשואי בתו שתחי' עב"ג שליט"א.
ויזכה מע"כ נ"י לראות מהם ומכל יו"ח שיחי' לאי"ט רוב נחת דקדושה
לאי"ט.

במ"ש (סימן מ"ז) בעובדא בצדיק נסתר שזכה לגילוי אליהו הנביא כפי
ספר מו"ר מרן רשכבה"ג הגראי"ל שטינמן זצוק"ל והובאה בספר
מאחורי הפרגוד. הנה לא נזכר שם שם הצדיק הנסתר אכן לפי השערתי
והמתואר בסיפורו הרי הוא הגאון הקדוש צדיק יסוד עולם רבי יצחק הכהן
הוברמן זצוקללה"ה המכונה הצדיק מרעננה בעמח"ס בן לאשרי וברכה
משולשת אשר נודע למשגב כפועל ישועות בקרב הארץ.

ועי' נמי עובדא נוראה בגילוי אליהו שהיה להגה"ק ציס"ע רבי יעקב משה
רביקוב זצוקללה"ה המכונה הסנדלר הקדוש, הנדפסת בתולדותיו שבריש
ספרו ליקוטי רבי משה יעקב עה"ת חלק ראשון, ע"ש.

עוד אמינא לי' דסיפר לי ידידנו רב הפעלים ומזכה הרבים הרב יהודה אנגל
שליט"א נאמן ביתו דמו"ר מרן הגה"צ רבי יעקב אדלשטיין זצוק"ל אשר
פ"א סיפר למו"ר מרן זצוק"ל משמיה דאחד מגדולי ישראל זצוק"ל שאמר
שהיום אין גילוי אליהו, והביט בו מו"ר מרן הגר"י זצוק"ל וא"ל "זה לא
נכון" ואידך זיל גמור.

בברכת מזלא טבא

הק' משה חליוה

סימן מ"ג

אמירת "אליהו הנביא זכור לטוב" ק"ל פעמים במוצ"ש

כבוד מכובדינו הרה"ג מוה"ר ישי מזלומיאן שליט"א רב ומרביץ תורה בעיר חולון יע"א,

שלמא רבא ונהורא מעליא,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את ספרו החדש "סגולות רבותינו" ונהנתי מיקרת אמריו דבר דבור על אופנו, ותשוח"ח.

במ"ש (מערכת אות א', ערך אליהו הנביא) דסגולה לומר במוצ"ש מאה ושלושים פעמים "אליהו הנביא זכור לטוב" והוא תיקון גדול לנפש האדם ומציל מגהינם ומכניע כוחות הטומאה וטוב לזכרון וכל דבריו מצליחים. והביא מקורו מהא"ר ובמדרש תלפיות ובשו"ת תורה לשמה (סי' תקכ"ג) [ובתו"ל הנ"ל איהו המקור למאי דמוסיפין נמי לתיבות זכור לטוב] הנה נתבוננתי דתיבות אליהו הנביא זכור לטוב עולה בגימטריא "השבוע טוב" ורומז דאמירת אליהו הנביא זכור לטוב סגולה הוא להצלחתו בכל השבוע הבעל"ט.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן מ"ד

מ"ט לא התרה משה רבינו ע"ה בקורח ועדתו

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם אני אודך ושא"ס, שלו' וברכה וכט"ס, אשר שאל מ"ט לא התרה משה רבינו ע"ה בקורח ועדתו שאם ימשיכו בדרכם ילכו לאבדון ואך תיכף ומיד פתחה האדמה פיה ובלעתם. נראה לפענ"ד כיון דחטאם דקורח ועדתו היה שורש הכפירה ולזה אין תיקון זולת שיאבדו מתוך הקהל תיכף ומיד. וכשאמרתי כן קמ"י הגר"א פרבשטיין שליט"א משגיח דישיבת אופקים אמר לן דאיכא לאוסופי אדברינו חדא למ"ש האוה"ח הק' עה"פ (במדבר ט"ז ט"ו) אל תפן אל מנחתם וגו' "דע כי הצדיקים יש בהם כח להפקיע זכות הנמצאת לרשעים כשיראו שהם מוחלטים ברע" ע"ש בכד"ק. ותו ציין למ"ש המשך חכמה בפרשתן ואכמ"ל.

בברכה וביקר
הק' משה חליוה

סימן מ"ה

ניגונים של חזן שפרק עול רח"ל

כבוד הרה"ג צמ"ס מוה"ר יוסף אביטבול שליט"א, עיה"ת בני ברק יע"א,
שלו וברכה וכט"ס,
קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את קובץ
באר התורה, גליון קס"ה, היו"ל ע"י מע"כ נ"י וחמותי ראיתי אור, אורה זו
תורה מפרי עמלם דרבנן ותלמידהון בדבר ה' זו הלכה, ותשוח"ח.
במאי דהובא (עמוד מ"ה) דנשאל מו"ר מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי
זצוק"ל מהרה"ג ר"א הלוי פולק שליט"א דבכמה בתי כנסיות מנגנים
בימים הנוראים ניגונים מחזן מפורסם אחד שאינו בין החיים אשר היה
פורק עול רח"ל אם מותר הדבר. והשיבו מו"ר מרן זצוק"ל "אין ראוי".
הנה בהאי ענינא יעויין בשו"ת אגרות משה חלק אבן העזר (ח"א, סימן צ"ו)
ע"ש היטב. (ומ"ש השואל הנ"ל בתוך מכתבו למו"ר מרן זצוק"ל "או משום
חרם קדמונים לא להוציא לעז על המתים לכן מזמרים", לכאוי אין לזה
שום שייכות דהוצאת לעז הוי מעשה דבפועל ולא המנעות מדבר שיכולה
להתפרש אף באופ"א, ופשוט).

בברכה וביקר,

הק' משה חליוה

סימן מ"ו

בהא דקראוהו לרבי מאיר בשם אחרים

מזלא טבא וגדיא נאה למע"כ חתן תמים למעלות הרב **יוסף רבינו** שליט"א
חתן ידידנו הרה"ג מזכה הרבים מוה"ר **ריח"מ אביחצירא** שליט"א,
אחדשה"ט וש"ת,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א את הספר
מבוא התלמוד לרבינו יוסף אבן עקנין ז"ל הנדפס מחדש ע"י מע"כ נ"י עם
הערות והארות מאירות עינים לרגלי יום נישואיו בשעטו"מ, ותשוח"ח.
ויהי ביתו בית נאמן בישראל כה"י.

במ"ש המבוא התלמוד בריש הספר דאחרים אומרים ר' מאיר, ומע"כ נ"י
ציין בזה איזה ציונים יקרים, הנה בהא דהוצרך ר"מ ללמוד מאחר ע"י נמי
במ"ש בספר ילקוט הראובני (פרשת לך לך) והו"ד בהערות מאיר עין לספר
גלגולי נשמות (ס"ק קפ"ה) ע"ש, וע"י בגליון אליבא דהלכתא (גליון נ"ז,
עמוד ק"פ) דעמדנו בענין אם ר"מ הוא רבי נהוראי ובסו"ד כתבנו אמ"ש
בהוריות (י"ג ב') דקראוהו לר"מ אחרים, דיל"ע מ"ט קראוהו אחרים
בלשון רבים וע"י תוס' סוטה (דף י"ב א' ד"ה אחרים) ע"ש. וע"י בספר
חידושי רא"ם להגאון מוה"ר רפאל אנקאווא זלה"ה בחידושי להוריות
(שם) דביאר בטעמא דמילתא דקראוהו אחרים בלשון רבים שלא יבואו
להחליפו באלישע אחר, ע"ש. וע"ע בח"י באר שבע להגרי"ב איילנבורג
זלה"ה (שם, ד"ה אסיקו) ובספר בן יהוידע (שם) מ"ש לפרש בזה באופ"א.
ובספר יפה תלמוד עמ"ס הוריות להגאון מוה"ר רחמים נסים יצחק
פאלאגיי ז"ל קמציין למ"ש איהו גופי' בספרו אבות הראש (ח"א ד"ק ע"א
וב') ואינו תח"י לעיוני ביה.

בברכה מרובה וביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן מ"ז

בענין אם יש חילוק בין זכוכית שהיתה בזמן חז"ל לדהאידנא

יהא שלמא רבא למע"כ הרה"ג החו"ב מוה"ר שמואל כהן שליט"א
בעמח"ס רבים ויקרים בעיה"ק ירושלים תובב"א,
אחדשה"ט וש"ת,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את
קונטרסו החדש דמע"כ נ"י "עורי דבורה" חלק שביעי, וכל השביעין חביבין,
ותשואות חן חן.

מידי עיוני בקונטרסו ראיתי (סימן ג') דהאריך להפליא בענינא דכיסוי הפת
בשעת קידוש במפה שקופה, ונהנתי מנועם אמריו, ואת לרבות אשר בשפלנו
זכר לנו באיזהו מקומן ואישר חילי. וקאתינא לאוסופי אמה דמייתי
בתו"ד דיש שחילקו בין זכוכית שהיתה בזמן חז"ל לזכוכית דהאידנא, דעי'
נמי בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני סוכה ולולב (סימן ל"ג) דהתם כתבנו
לדון בענין הנחת פלסטיק שקוף על הסוכה להגן מהגשמים והמסתעף
ובתו"ד עמדנו נמי בהאי ענינא והנפק"מ שבזה, ע"ש.

בכל חותמי ברכה

הק' משה חליוה

סימן מ"ח

במ"ש במתני' אבות (פ"ג מי"ד) חיבה יתירה נודעת להם וכו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

במ"ש משמ"י דכ"ק האדמו"ר מסאסוב שליט"א לפרש הא דא"י במתני'
אבות (פ"ג משנה י"ד) חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה יתירה
נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם וכו'. דהנה "חיבה
יתרה" בגימטריא **תרי"ז כ"ז**. והיינו תרי"ג מצוות התורה"ק וכ"ז אותיותיה
(ר"ל כ"ב אתון ועוד ה' אתון סופיות).

ויש לרמוז עפ"י נמי דהנה "נודעת להם" עם מנין האותיות גי' "תרי"ג".
וא"נ י"ל ר"ת חיבה יתירה נודעת להם גי' צ"ח דמציל מצ"ח קללות וכתבנו
מזה במק"א בתשובותינו ואכמ"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן מ"ט

בהא דהכלה לובשת בגד לבן

כבוד הרה"ג עטו עט סופר מהיר מוה"ר משה דינן שליט"א בעיה"ת קרית
ספר יע"א,
שלו' וברכה וכט"ס,

קבלתי מידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א את
קונטרסו מלבושי כבוד – הלכות ומנהגים בענין בגדי חתן וכלה, ותשוח"ח.
במ"ש מע"כ נ"י (פ"ד ס"ב) דהמנהג שהכלה לובשת בחתונה שמלה לבנה
ואייתי בזה כמה טעמי. הנה יש לעיין אי שייך בהא מה"ט דמחילת עוונות
מאחר דבכ"מ מצינו זה גבי חתן (דעל כן יש שכתבו שלובש קיטל לבן)
משא"כ אצל הכלה. אך אמנם הנה מע"כ נ"י הביא בשלהי קונטרסו מסי'
מטה משה (עמוד גמ"ח ח"ג פ"א דיני הכנסת כלה אות ב') דכ' בתו"ד בטעם
מאי דהחתן לובש קיטל וז"ל חתן דכתיב וילך עשו אל ישמעאל ויקח את
מחלת וכי מחלת שמה והלא בשמת שמה אלא מלמד שנמחל לה עוונותיה
וכו' ומאחר שנמחל עוונותיהם לכן הוא לבוש הקיטל להראות הסליחה על
דרך אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, ע"ש. ולפום לישנא דנמחלו
עוונותיה. וכן נמי שנמחלו עוונותיהם, מבואר דשייך זה נמי בכלה. ועי' נמי
בספר ישמח לב (עמוד מ"ח, ס"ק ס"ה) מ"ש לדון אי לכלה נמי נמחלים
עוונותי' ומ"ש מכמה דוכתי בהא, ואיכא לאתווי נמי ממ"ש מע"כ נ"י,
וכאמור, א"נ יש לרמוז "בגד לבן" יתיר חד בגי' "מלך", וק"ל.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן נ'

רמז בקרא (במדבר י"ג ב') שלח לך אנשים וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

במ"ש מע"כ נ"י לרמוז בקרא (במדבר י"ג ב') שלח לך אנשים דראשי
תיבותיו הוי אש"ל, וירמוז דאם היו אצלו אורחים לכשיצאו יראה לשלחם
עם אכילה שתיה ולויה, ויזכה עי"ז לסו"ת דהך קרא שלח לך אנשים דהוי
בגימטריאה חיים, אתו"ד ודפח"ח.

ואמינא רמז לדבריו בקרא (תהלים כ"א ה') "חיים שאל ממך נתתה לו"
וגו'. דיהא חיים למי שזוכה לעשות שא"ל דהוא אש"ל וכאמור, ואי נמי י"ל
"נתתה" עה"כ בגימטריא "זה הוא אכילה שתיה לויה" דבזכות זה יתן לו
השי"ת חיים וק"ל.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן נ"א

בקרא (במדבר כ' י"ג) המה מי מריבה

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,
במ"ש מע"כ נ"י לרמוז בקרא (במדבר כ' י"ג) המה מי מריבה, די"ל ראשי
תיבות המה מי מריבה עולה בגימטריא פ"ה, ורומז דעיקר המריבות שישנם
ב"א לחבירו היינו בזה שאין שומרים את הפה כראוי, ודפח"ח.
ואמינא דיש לרמוז לדבריו דהנה תיבות "המה מי מריבה" עם הכולל
בגימטריא נח"ש דרומז לעוון לשון הרע וכידוע, והוא נמי בגי' משי"ח דע"י
תיקון חטא הלשון נזכה לביאת משיח צדקנו בב"א.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה

סימן נ"ב

מכתב לספר כוננת מאז על ספר תהלים

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בחיבת הקודש קבלתי את הספר כוננת מאז והמה דא"ח אשר נשמעו מכ"ק
האדמו"ר מקרעטשניף רחובות שליט"א על ספר התהלים ויצא ברוב פאר
והדר ע"י מע"כ נ"י, ואשרי לו למע"כ נ"י שזוכה לזכות את הרבים ביקרת
אמרי קדשו דכ"ק האדמו"ר שליט"א, ותשוח"ח. ולאות יקר הנני לרשום
בזה איזה רמזים שעלו ברעיוני בס"ד מדי עיוני בהאי ספרא.

א.

בקרא (תהלים כ' ז') בגבורות ישע ימינו

במ"ש עה"פ (תהלים כ' ז') בגבורות ישע ימינו וז"ל כאשר יש ח"ו "גבורות"
ומידת הדין מתוחה אזי "ישע" הישועה היחידית היכולת לבוא הוא ע"י
"ימינו" היינו התורה ע"ד מימינו אש דת למו, עכ"ל.
ואפשר דיש לרמוז בס"ד דהנה מילוי תיבות יש"ע ימינ"ו באופן זה יו"ד
שי"ן עי"ן, יו"ד מ"ם יו"ד נו"ן וא"ו, עולה בגימטריא "לקח תורה" וירמוז
למ"ש בקרא (משלי ד' ב') כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו, והיינו
דע"י שלוקח התורה זוכה לישועה, והבן.

ב.

בקרא (תהלים כ"ב ב') רחוק מישועתי דברי שאגתי

במ"ש עה"פ (תהלים כ"ב ב') רחוק מישועתי דברי שאגתי וז"ל היינו אפי'
כשהישועה נראית מרחוק ביותר ואין נראה שום סיכוי להושע עוד, בכל
זאת צריך להרבות בתפילה לפני השי"ת ולהתחזק באמונה ובטחון, עכ"ל.
ויש לרמוז בס"ד דהנה "דברי שאגתי" עולה בגימטריא מכוונת "זה הוא
בתפילה לפני הוי"ה אמונה ובטחון", וק"ל.

ג.

בקרא (תהלים ל"ו ז') צדקתך כהררי א-ל

במ"ש עה"פ (תהלים ל"ו ז') צדקתך כהררי א-ל וגו' וז"ל ע"י הצדקה שנותן לאחרים ומסייע בעדם אז אפי' אם "כהררי" מדת הדין גדולה ורבה, יכול להמתיק זאת שיהיה א-ל, חסד א-ל כל היום, עכ"ל.

ויש לרמוז בס"ד דהנה מילוי תיבת "כהררי" באופן זה "כ"ף ה"א רי"ש רי"ש יו"ד" עולה בגימטריא "נתינת צדקה בדל" (עם הכולל) והיינו כאמור דע"י שנותן צדקה לדל זוכה למתק מה"ד ויזכה לחסד א-ל כל היום וק"ל.

ובסיומא דמילתא הנני בתפילה לעני קמ"י מלכא ואלהא דשמי' שיחזק את כוחותיו דכ"ק האדמו"ר שליט"א להוסיף להנהיג עדת חבלו מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עביאגו"צ ועד בכלל, ויצוה השי"ת ברכתו למע"כ נ"י שיזכה להוסיף חיל בזיכוי הרבים לאלפים ולרבבות לשעה ולדורות כה"י.

ביקרא דאורייתא

הק' משה חליוה

סימן נ"ג

בקרא (תהלים כ"ה י"ד) סוד הוי"ה ליראיו וגו'

כבוד ידידנו הרה"ג מוה"ר גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א בעמח"ס גם
אני אודך ושא"ס,
שלו' וברכה וכט"ס,

בקרא (תהלים כ"ה י"ד) סוד הוי"ה ליראיו ובריתו להודיעם, י"ל בעזה"י
דמי ששומר על עיניו ובריתו כראוי זוכה לסוד הוי"ה ליראיו, ונרמז זה
בקרא הנ"ל באופן זה דהנה תיבות סוד הוי"ה ליראיו להודיעם ר"ת
בגימטריא עי"ן, וברית"ו כפשטי' דקרא רומז לשמירת הברית בקדושה.
א"נ י"ל סו"ת דהך קרא סוד הוי"ה ליראיו ובריתו להודיעם גימטריא ס"א,
דעיקר מלחמת הס"א בקדושה היינו בהנ"ל והמתקדש בהם זוכה לסוד
הוי"ה ליראיו וגו'.

בברכה וביקר

הק' משה חליוה